

НОВА СВѢТЛИНА

До Редакцията на „Нова Свѣтлина“.

Умолявате се да имате добрината да обнародвате на първата страница слѣдующитѣ резолюции, взети отъ I-й Конгресъ на българскитѣ журналисти и писатели, въ заседанията му отъ 13-й до 17 Юлий т. г.

Комитетътъ.

София, 8 Августъ 1894 год.

Конгресътъ на българскитѣ журналисти и писатели искава желание:

I. Правителството на отмѣни по законодателенъ редъ дѣйствиющия законъ за печата.

II. Да се раздаватъ помощи, освѣтъ за съчинения и издания изъ научната и педагогическата областъ. За издания и списания, както белетристически, тъй и политически, членоветѣ на Конгреса се задължаватъ да не искатъ и да не приематъ никакви помощи.

Забѣлѣжка. Подъ думитѣ „съчинения и издания изъ научната и педагогическа областъ“, да се разбиратъ само специално научни съчинения или трактати изъ тая областъ, а не педагогически и популярни научни списания и учебници.

III. Да се приложи часъ по-скоро тая часть отъ Закона за телеграфитѣ и почитѣ, като урежда междуселската поща на държавна почва, като се внесе въ държавния бюджетъ нуждната за това сума.

До отпущанието нуждитѣ кредити за горнята цѣль, правителството часъ по-скоро да въведе въ

междуселската поща тия измѣненія: 1) да опрѣдели строга тарифа на селскитѣ куриери, и 2) куриеритѣ да приематъ корреспонденцията отъ пощенскитѣ станции, а не отъ околийскитѣ управления.

IV. Да се издаде единъ албумъ—памятникъ съ заглавие „прѣди 50 години и подиръ 50 год.“ (1844—1894) и първата частъ да съдържа фотографията на Фотинова и неговото „Любословие“, а втората—по единъ брой отъ всичкитѣ български вѣстници и периодически списания, които сж излизали тая година до 9-й Юлий включително. Въ тоя албумъ да се помѣстятъ и списъка и фотографияитѣ на журналиститѣ и писателитѣ, участвували въ I-й Бълг. Журналистически Съборъ, както и протоколитѣ на Конгреса и на прѣдварителнитѣ събрания.

V. Българското Книжовно Дружество въ София частъ по-скоро да усили своята дѣятелность, като се свика отъ Настоятелството му Годишно Събрание, съгласно изричнитѣ постановления на Устава, за да се уреди дружеството и подобри журнала си.

VI. Като констатира печалния фактъ, че извѣстна частъ отъ Европейската преса, въодушевлявана не отъ правдата и истината, а отъ достоосждителни и неблагородни побуждения, или пъкъ злѣ освѣдомявана отъ подкупени кореспонденти,—въ продължение на цѣли осемъ години систематически е изопачавала фактитѣ относително истинското положение на работитѣ въ нашето отечество, та чрѣзъ това въ голѣма степенъ е съдѣйствувала за закрѣплението и дълготрайността на единъ най-безчеловѣченъ и най-сѣсипителенъ за страната ни режимъ, на виновника на който тя и днесъ още продължава да плете вѣнци, безъ да дава нѣкаква цѣна и внимание на възгласитѣ на въскрѣсналия днесъ народъ, — счита за своя свята длъжностъ високо да протестира противъ това крайно осждително и недостойно поведение на казаната преса, а, сжщеврѣменно—да искаже и своята най-голѣма благодарность къмъ онази частъ отъ

Европейската преса, която винаги е държала високо знамето на правдата и на хуманността и безпристрастно е представявала и нашите работи въ тяхното истинско положение и освѣтление прѣдъ образованія свѣтъ.

VII. Да се прѣпоръчи за напредъ на всички писатели и вѣстникари, да употребяватъ по-благоприличенъ языкъ.

VIII. Исказва своето пълнейше прѣзрѣние къмъ инсинуациите, исказани по адреса му, въ в „Свобода“ отъ 15 Юлий 1894 год.

IX. Да се ходатайствува прѣдъ правителството за освобождението, по законенъ редъ, отъ затвора на писателя Петко Каравеловъ и натоварва избрания отъ него комитетъ да прѣдстави настоящата резолюция на правителството.

X. Да се испроводятъ трима прѣдставители да участвуватъ въ идущия международенъ Конгресъ на журналистите.

XI. Да се искаже благодарностъ къмъ Дружеството „Славянска Бесѣда“, което оказа гостопримство на 1-й Бълг. Журнал. Съборъ, чрѣзъ отстъпание помѣщението си за засѣданията му.

Книгата на духовете

отъ Аллана Кардека.

ГЛАВА IV.

(Продължение отъ кн. V).

Многочислени сществуваня.

1. За прераждането. — 2. Справедливостта на прераждането. — 3. Вжплотяване по разни свѣтове. — 4. Преселение на духовете. — Сждбата на дѣцата следъ смъртта. — 6. Полове у духовете. — 7. Родителски вражки и роднинство. — 8. Физическо и нравствено сходство. — 9. Врождени мисли.

За прераждането.

166. Душата, която не е успѣла да се усъвършенствува презъ въплотения си животъ, може ли да се пречисти по-послѣ?

„Може, като претърпи страданията на едно ново въплотено съществуване.“

— Какъ душата може да извърши това ново съществуване; дали чрезъ своето преобразование като духъ?

„Душата, като се старее да се пречисти, разумѣва се, че тя претърпява едно преобразование; но за да сполучи това, трѣбватъ ѝ изпитните на едно земно въплотяване.“

— И тѣй, душата много ли съществувания трѣбва да прекара?

„Да, всички прекарваме много съществувания; ако нѣкой ви каже противното, вие не вѣрвайте, защото той ви лъже и желае да ви дръжи въ невежество, въ което той самъ може би се намира.“

— По вашему произлиза, че душата, като оставя едно тѣло, приема друго; тя постоянно се преражда въ нови тѣла; дали добръ сме разумѣли това?

„Добръ, то е вѣрно.“

167. Коя е целта на прераждането?

„Изкуплението на грѣховете, подобрението и напредѣка на човечеството; ако не бѣше тѣй, какъ би имало справедливостъ?“

168. Числото на въплотените съществувания ограничено ли е, или духа се преражда продължително, вечно?

„На всѣко ново прераждане, духа прави една стѣпка напредъ; когато достигне да се пречисти отъ всичките си нечистотии, той нѣма вече нужда отъ изпитните на въплотения животъ“.

169. Числото на преражданията еднакво ли е у всичките духове?

„Не; онзи, който напредва скорѣ, той се избавя отъ много страдания, но въ всѣкой случай тези пре-

раждания биватъ многочисленни, защото напредъжа е тъй също безконеченъ“.

170. Най-послѣ духа, следъ последното си прераждане, какво става?

„Духъ блаженъ; той вече е съвършенъ висши духъ.“

Справедливостта на прераждането.

171. На какво се основава догмата за прераждането?

„Той се основава върху Божиата справедливостъ и откровението, ето защо постоянно ви казваме: единъ добъръ баща оставя всекога една врата отворена за своите грѣшни дѣца, които непременно ще се разкаятъ. Здравия разумъ всекой день ви учи, че ще бѣде несправедливо да лишите за всегда отъ щастие онѣзи, които не са успѣли да се усъвършенствуватъ. Само между немилостивите и егоисти чловеци намирате непримирима вражда, гонения и наказание безъ никакво помилване.“

Всѣхъkite духове се стремятъ къмъ напредъ, за това и Богъ имъ дава средства, които са страданията на вхлотивни живогъ; но въ своята справедливостъ, той имъ доставя удобни обстоятелства да изпълнятъ въ нови съществуванна това, което не могли да извършатъ въ изрвна изпитъ, или въ изрвите съществуванна. То не би било нито споредъ Божието правосъдие, нито споредъ неговата добрина да сжкруши нравствено за всекога онѣзи, които може би срѣщнали, независимо отъ своя воля, разни пренятства, по причина на разни житейски обстоятелства, противъ свои напредкъ. Ако съдбата на човека бѣше неотменимо опредѣлена следъ смъртта, Богъ не би уравнилъ дѣлата на всекого съ същата мѣра, и не би ги съдилъ безпристрастно.

Доктрината за прераждането, т. е. учението, което приема много последователни съществуванна за човека, е единчкото, което отговаря съобразно на мисълта, която си съставяме за Божиата справедливостъ, относително чловеците поставени въ подолни нравствени условия; то е единственното, което може да ни обясни бѣдъщето и установи нашите надѣжди, защото то ни дава средства да изкупимъ нашите грѣхове чрезъ нови изпити. Здравия разумъ ни го показва, а духовете ни го учатъ.

Човекъ, който съзнава своего невежество, той черпи въ доктрината на прераждането една утешителна надѣжда. Ако върва

въ Божиата справедливостъ, той не може да се надѣва, че въ *вечността* ще бжде равенъ съ онѣзи, които сж работѣли много по-добре отъ него. Надѣждата, че долността му не го лишава отъ наследството на вѣрховното блаженство за всѣкога, и че може да го придобие чрезъ нови усилия, го поддържа и го насърчава. Кой е този, който, на край на своята кариера, не жали, че придобилъ тѣхъ кжсно опитностъ, която вече не може да му служи? Но тази кжсна опитностъ не е сжвѣтъ изгубена; той ще се ползува отъ нея въ близка бждщи животъ.

Вжплотяване по разни свѣтове.

172. Душата при всѣко ново прераждане заминава ли отъ единъ свѣтъ на други, или се вжплотява нѣколко пжти въ сжщия?

„Тя може да се вжплоти нѣколко пжти въ сжщия свѣтъ, ако не може да напредне въ пжрвите сжществувания, щото да може да замине на по-добре свѣтъ.“

—И тѣй, ние можемъ да се явимъ нѣколко пжти на нашата земя?

„Разумѣва се“.

—Можемъ ли да се вжрнемъ на нашата земя, следъ като сме поживѣли нѣколко пжти по други земи?

„Защо не; вий сте вече можле да поживѣете по други свѣтове, както и на земята“.

174. Нужно ли е да живѣемъ пакъ на земята?

„Не, то не е необходимо нужно; но ако не сте напреднали по нея, ще трѣбва да замините за нѣкой свѣтъ, може би и по-лошъ отъ тукашния“.

175. Има ли нѣкоя особенна полза да се живѣе на земята по вече?

„Никаква особенна полза, освенъ ако дойдете съ мисия; тогава напредвате и тука, както и по другите свѣтове“.

— Не биха ли били по-щастливи человете, ако биха останали всѣкога духове?

„Не, не, тѣ тогава би останали въ застои, а то трѣбва да се напредва кжмъ Бога“.

176. Духовете, следъ като се вжплотятъ по мно-

то свѣтове, могатъ ли да се явятъ за пръвъ пътъ на нашата земя?

„Да, както и вие по всичките други свѣтове. *Всичките земи са солидарни*: това което не могло да се изпълни на този свѣтъ, може да се изпълни на другъ“.

—Има ли човеци, които за пръвъ пътъ се явяватъ тука?

„Има много, и съ разни степени развитие“.

— Може ли по нѣкой знакъ да се познае, кога единъ духъ за пръвъ пътъ се явява по земята?

„То не би принесло на васъ никаква полза“.

177. За да се достигне съвършенството и вечното блаженство, което е целта на всѣкой духъ, човекъ нужно ли е да премине презъ всичките свѣтове, които съществуватъ по вселенната?

„Не, защото има много свѣтове, които са на еднаква степенъ развитие, тѣй щото тамъ нѣма нищо ново да се научи“.

—Тогава какво значение иматъ многото съществувания на единъ и същъ свѣтъ?

„Може да се случи, на всѣко въплотяване, да се намѣратъ разни обстоятелства, които да бждатъ за него толкозъ нови случаи, чрезъ помощта на които да придобие наука и опитностъ“.

178. Духовете могатъ ли да се преродятъ тѣлесно, на по-долни свѣтове, следъ като са живѣли на по-горни?

„Да, когато иматъ да изпълнятъ нѣкоя мисия, за да спомогнатъ въ общия напреджкъ; тѣ тогава прииматъ съ самоотвержение страданията на този животъ, защото тѣ намиратъ удобенъ случай да напреднатъ“.

—Това неможе ли да стане също и за наказание? и Богъ не може ли да проводи лошите духове въ по-долни свѣтове?

„Духовете могатъ да останатъ въ застои, нѣ кога не отиватъ назадъ; а това е достатъчно нака-

зание; особено като се принудятъ да захванатъ из-
ново злѣ прекараните съществуванія въ такава сре-
да, която да бѣде съответствена съ тѣхната природа“.

— Кои са онѣзи, които трѣбва изново да захва-
натъ същето съществувание?

„Онѣзи, които не могли да изпълнятъ предприе-
тата мисия, или предприетите изпити“.

179. Всичките същества, които живѣятъ по раз-
ните свѣтове, дали пристигатъ до еднаква степенъ
свѣършенство?

„Не, тѣхния напреджкъ бива, както и у васъ
на земята, и голѣмъ и малжкъ.“

180. Когато единъ духъ заминава отъ единъ
свѣтъ къмъ други, дали съхранява разума, който и-
малъ въ по-напрешния свѣтъ?

„Да, разума не се губи никога; може да се по-
каже по-слабъ, нъ то зависи по-вече отъ степента
на неговото развитие и отъ тѣлото, въ което са въп-
лотява“.

181. Съществата, които населяватъ разните свѣ-
тове, дали иматъ тѣла подобни на нашите?

„Разумѣва се, че иматъ тѣла, защото духа неп-
ременно трѣбва да се облѣче съ материална покрив-
ка за да дѣйствува върху материята; а тази пок-
ривка е по-малко, или по-много материална, споредъ
степенъ на напреджъка на духовете; това именно
прави разницата на свѣтовете, които сме длѣжни да
прекарваме, защото у нашия Баща има разни жили-
ща, отъ разни степени; едни отъ духовете знаятъ
това още отъ тази земя и съхраняватъ съзнанието,
а други нѣматъ никакво понятие за това“.

182. Възможно ли е да узнаемъ точно нравст-
веното и физическо състояние на разните свѣтове?

„Ние, духовете, не можемъ ви отговори освенъ
споредъ степенъ на вашето развитие; ние не сме
длѣжни да откриемъ нѣща, които не са за всички ви
понятни и достѣпни; съ това ние бихме смутили
много чловеци“.

Колкото духа се усъвършенствува, толкова тѣлото, съ което е облѣченъ, се приближава къмъ спиритическата природа. Тогава материята е по-малко тежка, тя не се влѣче веќе мъчително по повърхността на земята; физическите нужди са по-малко груби, живите същества нѣматъ вече нужда да се унищожаватъ по между си за да се прехранватъ. Духа е по-свободенъ отъ материалните връзки; той има понятие и схващане отъ далечни нѣща непознати намъ; той гледа съ тѣлесните си очи това, което ние не можемъ да видимъ освенъ съ душевните.

Колкото по-вече се пречистватъ духовете, толкова по-вече тѣ се въплотяватъ у същества съвършени за нравствени напредъкъ скотските страсти отслабватъ, а еготизма отстъпва мѣсто на братските чувства.

За това, въ по-горните свѣтове отъ земята, войните са неизвѣстни, враждата и несъгласиата непознати, никой не мисли да стори зло нѣкому. Предчувствието, което иматъ за бъдещето си, спокойствието, което имъ дава една чиста съвестъ, свободна отъ всѣкакви гризения, правятъ, щото смъртта да не имъ причинява никакво смущение, като най-обикновено преобразование. Продължителността на живота, по разните свѣтове, види се да е съответствена съ степената на физическото и нравствено съвършенство; и това е съвършено основателно, защото, колкото тѣлото е по-малко материално, толкова по-малко подлѣжи на разните свѣтски лошевини; колкото по-вече духа е чистъ, толкова по-малко страсти има да го мъчатъ. То е едно голѣмо благодѣяние отъ провидението, което съ този начинъ прекращава човеческите страдания.

183. Духа, като минава отъ единъ свѣтъ къмъ другъ, дали прекарва всѣкъждѣ и едно ново дѣтинство?

„Дѣтинството е неизбѣжно преходно състояние; но то не е всѣкъждѣ тѣй тѣпо, както у васъ“.

184. Духа избира ли свѣта, въ който трѣбва да се въплоти?

„Не всѣкога, нѣ той може да попроси и измоли това, ако заслужава, защото свѣтовете не са достъпни освенъ по степената на развитието на духовете“.

— Ако духа случайно не проси нищо, кой определява свѣта, въ който той се преражда?

„Степената на неговото развитие“.

185. Физическото и нравственото състояние на живите същества еднакво ли остава за всѣкога у всѣкой свѣтъ отдѣлно?

„Не, и свѣтовете подлѣжатъ на природните закони на напреджка. Всички захващатъ отъ най-низката степенъ да се поправятъ; и вашата земя тѣж сѣщо ще претърпи едно подобно преобразование; тя съ време ще бѣде единъ земенъ рай, когато человетецете ще станатъ добри“.

Съ време, расите, които сега населяватъ земята, ще изчезнатъ и полека-лека ще се замѣстятъ отъ сѣщества отъ денъ на денъ по-свѣтрени. Тѣ, преобразовани и напреднали, ще наследятъ свѣремената раса, както днескашната наследва още по-груби.

186. Има ли свѣтове, въ които да живѣе духа, следъ като престане да се въплотява въ едно материално тѣло, и не му остава освенъ околoduшника за покривало?

„Да, и това покривало става тѣж етирно, щото за васъ може да се каже, че не сѣществва; това сѣстояние е живота на възвишените духове“.

—Отъ това се види, че нѣма окончателно опредѣлена линия между сѣстоянието на последните въплотявания и възвишените пречисти духове?

„Таквазъ линия не сѣществва; нѣ има разлика, която изчезва постепенно, малко по малко и става нечувствителна, както изчезва нощта предъ първото сутрешно зазоряване“.

187. Веществото на околoduшника сѣщо ли е у всичките свѣтове?

„То е малко или много по-етирно, споредъ свѣта, който населява духа; той, като минава отъ единъ свѣтъ на други, се облича съ околoduшникъ съ материя собствена на всѣки свѣтъ“.

188. Пречистите духове населяватъ ли нѣкои особени свѣтове, или се намиратъ въ безконечното пространство, безъ да се приврѣзватъ нито на единъ свѣтъ отдѣлно?

„Пречистите духове живѣятъ въ особени свѣто-

ве, но тѣ не са ограничени, както человете по земята; тѣ могатъ да бждатъ на всѣкъдѣ*).

Преселение на Духовете.

189. Духа отъ първата минута на своето съществуване може ли да турне въ дѣйствиe всички-те си способности?

„Не, защото духа, както и човека, има да прекара времето на своето дѣтинство. Въ началото духовете иматъ едно инстинктивно съществуване; тѣ едва съзнаватъ себе си и своите дѣйствиа; следъ това, малко по малко се развива у тѣхъ разума“.

190. Какво е състоянието на душата въ първото ѝ вжплотяване?

„Земно дѣтинско състояние; нейния разумъ едва се проявява: *тя се опитва да живѣе*“.

191. Душите на нашите диваци дали не са въ дѣтинско състояние?

„То е едно относително дѣтинство, защото тѣ сж доста развити, тѣ иматъ страсти“.

— Страстите знакъ на развитие ли са?

„Знакъ на развитие, да, нъ не и на съвършенство; тѣ вече иматъ едно начало на дѣятелностъ и съзнанието на собственото азъ; а пжкъ въ първобитното състояние на душата разума и живота са още въ зародишъ“.

*) Споредъ разказите на духовете отъ всичките свѣтове, които съставляватъ нашата планетна система, земята била съ жители по-малко напреднали нравствено и физически. Казватъ че Марсъ билъ въ много по-лошо състояние, а Юпитеръ въ много по-високо въ всѣко отношение. Слжцето не било свѣтъ за живѣние отъ вжплотени същества, нъ единъ свѣтъ опредѣленъ за свиждане на висшите духове, които отъ тамо блѣзли чрезъ мисълта по всичките други свѣтове, като си служили отъ всемирна електрически токъ за посредственикъ.

Всичките слжнца, казватъ, че са били горѣ-долѣ подобни на нашето. Голѣмината и разстоянието на слжцето нѣматъ никакво влияние, нито отношение съ степената на напредѣжа на свѣтовете, защото Венера била ужъ по-напреднала отъ земята, а Сатурнъ по-малко отъ Юпитеръ.

Много духове, които са вжодушевлявали лица познати по земята, казватъ, че са били вжплотени въ Юпитера, въ този свѣтъ, който е най-близкъ до пълно съвършенство, и може нѣкой да се почуди като види хора тѣж напреднали тамо, за които тука у насъ не се е имало високо понятие. Това не е твърдѣ за очудване ако помислимъ: първо, че нѣкои си духове бивши въ Юпитера, може да са изпратени на земята

Ако разгледаме цѣлокупно живота на духовете, той прилича на земния вжплотенъ животъ. Той има сжщите фази; минава постепенно отъ сжстоянието на зародишъ къмъ дѣтството, за да придобие, следъ нѣколко последователни периоди, юношеството, което е знакъ на сжвжршенство: само тази разлика сжществуваша, че той е веченъ, не запада, нито умира, както вжплотения животъ, че има начало, а нѣма конецъ, и му трѣбва, *по нашему, грамадно време*, за да премине отъ спиритическото дѣтство до пълно развитие, което трѣбва да придобие не само на единъ свѣтъ, но по разни свѣтове. Живота на духа се сжстои отъ много последователни вжплотени сжществувания, отъ които всѣко стѣлно е една стѣпка напредъ; както въ всѣкой земенъ животъ човекътъ прекарва редъ дни, месеци, години, и всѣкой день придобива опитъ и знание, тѣй сжщо и въ духовния животъ; нѣ както въ земния животъ има дни, които преминаватъ безъ да принесатъ никаква полза, тѣй сжщо у духа има сжществувания, които минаватъ безъ никаква полза и никакви добри следствия, защото той не е сжумѣлъ да ги употреби добръ.

192. Може ли, отъ тукашния още животъ, чрезъ прекрасно примѣрно поведение, да се прескокнатъ всичките стѣпала, а духа да стане пречистъ безъ

да изпжлняютъ нѣкоя мисия, която за нашите очи не била отъ пжрви разредъ; второ, духа, може би, между земното сжществувание и онова на Юпитера, да е ималъ едно трети, чрезъ което успѣлъ да се усжвжршенствува; и най-послѣ, въ оня свѣтъ както и въ нашия, има развитие отъ разни степенни; между тѣзи степени може б да има едно разстояние подобно на това, което на земята отичава дивака отъ образования човекътъ. Отъ това, че нѣкой населява Юпитеръ, не следва че е напредналъ колкото и сжвжршените духове, както не може да бжде съ еднаква степенъ сжвжршенство оня, който живѣе въ Паришъ, съ най-учения академистъ.

Условиата за вжзрастта, тѣй сжщо не приличатъ на земните, и продължителността на живота не може да се сравни съ земната.

Единъ духъ, умрѣлъ на земята отъ нѣколко години; повиканъ на спиритически сеанси, обяви, че отъ шестъ месеца билъ вече вжплотенъ въ единъ свѣтъ непознатъ намъ; като го попитахме на колко е години на оня свѣтъ, той каза: «Не мога ви разправя, защото ние тука не смѣтаме като васъ, освенъ това и живота не прилича на вашия; тука лудите се развиватъ много скоро, азъ едва сжмъ на шестъ ваши месеца а имамъ разумъ на тридесетъ годишенъ земенъ човекъ». Много подобни отговори са дадени отъ други още духове и това не е невѣроятнo. Не виждаме ли всѣки день на земята безбройно число животни, които придобиватъ своето пълно развитие въ разстояние на нѣколко месеца? Защо да не е тѣй и за човека по другите свѣтове? При това нека забележимъ, че придобитото развитие отъ земния човекъ на тридесетъ години, може би не е освенъ едно дѣтство сравнително съ онова, което трѣбва да придобие. Ние ще бждемъ сжвжсѣмъ слѣча и нелогични ако помислимъ, че сме образци на Божите сжздания, и ще унижамъ Божествено, ако си мислимъ, че освенъ насъ не е сжздалъ нищо друго на вселената

да прекара всичките стъпала на стълбата последователно?

„Не, защото това, което човекът мисли за съвършено, то е далеч от съвършенството, има нѣща, които му са непознати и не е въ състояние да ги разумѣе. Той може да се поправи толкось колкото му допуща неговата земна природа, нѣ то не е достатъчно. Напримѣръ, едно дѣте, колкото и да е развито, здраво, добръ сложено, непременно трѣбва да премине презъ младостта преди да стигне старостта. Същото се случаваше у болния, който безъ поправление не може да добие пълно здравие. Най-послѣ, трѣбва да напредне къмъ нравственостъ и наука; ако напредне само къмъ едното, непременно ще трѣбва да напредне и къмъ другото, за да придобие най-вѣрховното съвършенство. Колкото човекът напредва въ настоящия животъ, толкось последователните изпити ще бѣдатъ не тъй дълги и мъчителни“.

— Човекът, ако не може друго, дали не ще му бѣде възможно, отъ този още животъ да си обезпечи и пригответи едно бѣдѣщо съществуване съ по-малко горчивини?

„Да, разумѣва се, той може да съкрати мъчностите и дълживата на пакта. Само безгрижния и немарливия може да стои всекога на същата точка“.

193. Единъ човекъ въ бѣдѣщите си съществувания може ли да слѣзе по-долу, отъ колкото е билъ въ предпоследния си животъ?

„Обществено, като земенъ човекъ, да, нѣ като духъ, не“.

194. Душата на единъ добродѣтеленъ човекъ може ли въ единъ новъ животъ да въдушеви тѣлото на единъ разбѣйникъ?

„Не, защото духа не върви назадъ, той никога не регресираще“.

— Душата на единъ злодѣй може ли да стане душа на добъръ човекъ?

„Да, ако се разкай за всичко минало, той може да получи това като възнаграждение“

Духовете вървят напредъ, а никога назадъ; тѣ се въздигатъ постепенно до върховната иерархия и отъ тамо вече никога не слизатъ. Въ своите разни земни материални сѣществувания, тѣ могатъ да се унижатъ като чловеци, нѣ като духове никога. Тѣй напримѣръ, душата на единъ всесиленъ по земята може по-късно да вжодушеви най-скромния работникъ и противното, защото чини-вете и общественното положение, между чловеците, са често противни на възвишеността на тѣхните нравствени чувства. Иродъ билъ царь, а Христосъ зидарь.

195. Надѣждата, че всѣкой може по-късно да се поправи, не кара ли много чловеци къмъ лоша пжть? Като мислятъ че ще могатъ да се поправятъ по-късно, въ бѣдѣщия животъ, тѣ ще си позволятъ много зло, може би.

„Той, като има такъвизъ възгледъ, не върва въ нищо, и идеята на едно вечно наказание не го въздържа никакъ, защото разума му не приема тази идея, а напротивъ го кара въ пълно невѣрие. Ако биха употребили коренни средства за подобрението на чловецеството, не би имало толкосъ скептици; то е дѣйствително, че единъ доленъ духъ, може да мисли тѣй презъ възплотения си животъ, както казватъ, нѣ той щомъ като се освободи отъ материата, мисли иначе, защото тутакси разумѣва, че е направилъ лоша смѣтка; това сѣзнание го кара въ идущия новъ животъ да разсѣждава по-умно и да връжи противното. По такъвъ начинъ се извършва напредѣжа и ето защо имате по земята едни чловеци по-напреднали отъ другите; едни съ опитъ отъ много нѣща, а други съ никакви знания, но които съ време и постоянство ще бѣдатъ тѣй сѣщо опитни; отъ тѣхъ зависи да напреднатъ или да останатъ неопредѣлено време назадъ“.

Чловекъ, който занимава лоше положение, той се труди всѣчески да го промени и подобри. Този, който е увѣренъ, че теглилата на този свѣтъ са следствия на неговите несжвършенства, той непременно ще пожелае да си обезпечи новъ бѣдѣщия животъ,

по-добър, и тази мисъл ще го отбие нѣкакси отъ лошия път, отъ колкото вечния огънъ на пѣкала, въ които не вѣрва никакъ.

196. И тѣй, като духовете не могатъ да се поправятъ, освенъ следъ като претърпятъ страданията и лошевините на вѣплотения животъ, произлиза, че материалния животъ е единъ видъ сито или чистилще и презъ които трѣбва да преминатъ сжществата на духовния свѣтъ, за да придобиятъ потрѣбното сжвършенство?

„Да, това е тѣй, дѣйствително; тѣ се поправятъ чрезъ тѣзи страдания, като отбѣгватъ злото и връщатъ доброто. Нъ това добиватъ следъ многочислени прераждания, или последователни пречиствания, въ продължение на доста дълго време; и споредъ трудовете, които полагатъ за своето поправление“.

—Тѣлото влияе ли върху духа, или духа върху тѣлото за този напредъкъ?

„Всичко е духа, тѣлото е едно облѣкло което увехтява: ето всичко“.

Ние за пречистването на душата можемъ да намѣримъ едно материално нагледно сравнение въ сока на гроздето. Той сждържа питието назоваемо духъ, или спиртъ, но размесено съ безбройно число разни чужди материи, които повреждатъ на вкуса му; той не придобива пълна чистота, освенъ следъ много дистилювания, като се пречиства на всѣко едно отдѣлно, отъ нѣколко нечистотии. Ламбикото е тѣлото, въ което влиза спирта за да се пречисти; чуждите материи са околдушника, който тѣй сжщо, колкото духа се приближава до сжвършенството, и той се префинява.

Сждбата на дѣцата следъ смъртта.

197. Духа на едно малко дѣтенце, което е починало въ най-малката си вѣзраст, може ли да бжде напредналъ, колкото духа на единъ голѣмъ челоовекъ?

„Въ нѣкои случаи, много по-вече, защото, може би той да е живѣлъ по-вече, и да е ималъ по-вече опитъ, особено ако е напредналъ“.

—И тѣй, духа на дѣтето може да се случи да е много по-ученъ отъ духа на баща му?

„Това е много обикновено; не забелѣжвате ли и вие всѣки день това сѣщо между васъ?“

198. Дѣтето което умира безъ да направи нѣщо зло, може ли да принадлежи на по-горните стѣпала на стѣлбата?

„То, ако не е можало да направи нѣщо зло, не е направило и нищо добро, за това Богъ не го избавя отъ страданията, които трѣбва да претърпи. Ако духа му е пречистъ, то не е защото е билъ дѣте, а защото е билъ напредналъ“.

199. Защо живота е прекъснатъ тѣй рано, отъ най-младата възраст?

„Живота на дѣтето може би да е за духа, който се е въплотилъ въ него, едно добавление на единъ животъ прекъснатъ безъ време; но понѣкогажъ: *смъртта на дѣцата е единъ изпитъ или едно изкупление на грѣховете, за родителите*“.

— Какво става духа на едно малко дѣте, което умира въ най-малка възраст?

„Той захваща новъ животъ“.

Ако човекъ нѣмаше освенъ само единъ животъ да прекара, и ако следъ този животъ неговото бѣдѣще бѣше окончателно опредѣлено, вечно; коя би била на заслугата живота, който половината отъ человетецъто изгубва въ най-малка възраст, ала се наслаждава то съ вечното блаженство безъ трудъ и страдания, и съ какво право би се освободило отъ общите условия, често тѣй тежко наложени на другата половина отъ человетецъто? Единъ такъвъ порядѣкъ на нѣщата не би билъ съотвѣстенъ съ Божия справедливостъ. Чрезъ прераждането, равенството става за всичките; бѣдѣщето принадлежи на всичките безъ изключение, и безъ никаква снисходителностъ за нѣкой си. Онѣзи, които пристигнатъ най-късно, нека да не се сжрдятъ освенъ на себе си. Човекъ трѣбва да оценява стойността на своите дѣйствиа, както и отговорността имъ.

Не е справедливо дѣтинството да се счита като естествено невинно сѣстояние. Не виждате ли всѣки день дѣца съ най-лоши инстинкти въ една възрастъ, въ която възпитанието не може още ни най-малко да повлияе? Не забелѣжвате ли, че нѣкои си дѣца, сѣкашъ щомъ като се родятъ, носятъ въ себе си лукавството, лажата, коварството, и даже самия и инстинктъ на кражбата и убийството, въпрѣки всичките добри примѣри, отъ които са обико-

лени? Гражданския законъ оправдава тѣхните лоши дѣла, защото, казва, тѣ дѣйствуватъ безъ разсѣждение: закона има право, защото, дѣйствително, тѣ дѣйствуватъ по-вече инстинктивно отъ колкото съ лоше приготвено намѣрение; нѣ отъ кждѣ произхождатъ тѣзи инстинкти толкова разни у дѣца отъ сѣщата възраст, възпитани и порастнали подъ сѣщите условия, подлѣжащи подъ сѣщото влияние на околните? Отъ кждѣ произхожда тази ранна злоба, ако не отъ долното сѣстояние на духа, като възпитанието не може още никакъ да повлияе? Онѣзи, които са зли, то е, че тѣхния духъ още не е напредналъ, и следователно, претърпяватъ следствията на миналите лоши сѣществувания, а не дѣйствиата на дѣтската възраст. И тѣй закона е сѣщъ за всичките, а Божиата справедливостъ достъпна всекому.

Полове у дохове.

200. Духовете иматъ ли полове?

„Не, никакъ, и вие това го разумѣвате много добръ, защото пола зависи отъ организма. Между духовете има любовъ и симпатия, но основана върху сходството на чувствата“.

201. Духа, който е въодушевявалъ тѣлото на единъ мъжъ, въ новия си животъ може ли да въодушеви тѣлото на една жена и наопаки?

„Да, то са сѣщите духове, които въодушевяватъ и мъже и жени“.

202. Духовете предпочитатъ ли да бждатъ въплотени въ тѣлото на единъ мъжъ, или една жена?

„Това не интересува никакъ духа, той обрѣща по-вече внимание на страданията, които има да прекара“

Духовете се въплотяватъ мъже или жени, защото тѣ нѣматъ голъ, а като намѣрението имъ е да напреднатъ по всичко, всекой голъ, както и обществено положение имъ представлява случай за обществени длѣжности, разни страдания и разни обстоятелства за да придобиятъ опитъ и знание. Ако единъ духъ бжде всекога мъжъ, тѣй не ще да знае освенъ само онова, което знаятъ мъжете.

Родителски свръски и роднинство.

203. Родителите предаватъ ли на дѣцата си една частъ отъ душата си, или имъ даватъ само тѣ-

лесното съществуване, въ което дохожда нова душа да предаде нравственъ животъ?

„Само тѣлесния животъ, защото душата е нераздѣлима; единъ глупавъ баща може да има дѣца духовити и наопаки“.

204. Тѣй като ние сме прекарали много съществувания, роднинството дали не се вѣжкачва много по-далечъ отъ настояща ни животъ?

„Това е тѣй; наследването на тѣлесните съществувания, установява между духовете свръзки относящи се до миналите съществувания; отъ това произлиза много пѣти симпатиа къмъ духове, които мислимъ за чужди“.

205. Споредъ мнѣнието на нѣкои си, учението на прераждането се показва като да разкъсва свръзките на родството, като ги продължава чакъ до въ миналите съществувания.

„Нъ ние ви казваме, че това учение ги разширява, а не ги разкъсва. Родството, като се основа на бивши мили роднински чувства, произвежда връзки не тѣй привремени, които съединяватъ членовете на едно семейство. То увеличава длъжностите на братството, защото въ вашия съседъ, или въ вашия слуга, може да има нѣкой духъ, бивши вашъ кръвенъ родственикъ.

—Нъ това умалява важноста, която нѣкои си иматъ за своите родителски свръзки, защото може случайно да иматъ за баща единъ духъ, който да е принадлежалъ на една съвсѣмъ чужда раса; или да е живѣлъ подъ съвсѣмъ други условия.

„То е тѣй, нъ тази ваша важностъ се основава на една голѣма гордостъ. По-вечето отъ васъ почитате много у вашите праотци титлите, богатството, положението. Единъ такъвъ господинъ ще се зачерви, че е ималъ праотецъ единъ кундурадѣа честенъ човекъ, нъ ще се похвали, че неговия праотецъ билъ развратенъ богатъ голѣмецъ. Нъ каквото и да казватъ, или да правятъ нѣкои си, не могатъ да

препятствуватъ на това, което съществува, защото Богъ не е наредилъ природните закони върху човеческата суета“.

206. И тъй като нѣма родителски свръзки помежду духовете на потомци отъ едно и също семейство, излиза, че почитите, които отдаватъ на праотците, са много смѣшни.

„То не е вѣрно, защото трѣбва да се считате щастливи ако произхождате отъ семейство, въ което се въплотяватъ виспи духове. Макаръ, че духовете не произлизатъ едни отъ други, нѣ при все това нѣматъ по-малко любовъ и преданностъ за онѣзи, които са свързани съ тѣхъ съ семейни врѣзки, за щото духовете често се привличатъ въ това или оно-ва семейство по причина на симпатиа или задгробни свръзки. Нѣ бждете увѣрени, че духовете на вашите праотци не са никакъ благодарни за *почестите които имъ отдавате отъ гордостъ*. Тѣхното достоинство и тѣхните добродѣтели не се отражаватъ на васъ, освенъ ако се трудите да подържате добрите примѣри, които ви са дали; само тогава вашия споменъ и вашите почести ще имъ бждатъ приатни и полезни“.

Физическо и нравствено сходство.

207. Родителите предаватъ всѣкога на дѣцата си едно физическо сходство, дали имъ предаватъ и нравствено?

„Не, защото иматъ души или духове различни; тѣлото предшества на тѣлото, нѣ духа не предшества на духа; между поколенията на расите нѣма освенъ крѣвно родство“.

—Отъ гдѣ произхожда нравственото сходство, което съществува между родителите и дѣцата?

„То са добрите духове, които се привличатъ отъ сходството на наклонностите имъ,

208. Духа на родителите безъ влияние ли остава надъ духа на дѣтето следъ рождението му?

„Има едно голѣмо число родители, които нѣматъ никакво влияние на дѣцата си, нѣ както казахме и по-рано, духовете длѣжни са да спомагатъ въ напредѣжка на другите. И тѣй духовете на родителите иматъ мисия да развиатъ чрезъ възпитанието духа на дѣтето; за родителя то е едно предприятие, което ако не успѣе да изпълне, той се счита виноватъ.

209. Защо има родители добри, които раждатъ дѣца съ зла природа? Защо добрите качества на родителите не привличатъ чрезъ симпатиа единъ добъръ духъ да вжодушеви дѣтето имъ.

„Единъ лошъ духъ за свое поправление избира добри родители, които съ добрите си съвети да го опѣтятъ къмъ добрия пътъ, и ето защо Богъ имъ позволява това“.

210. Родителите могатъ ли чрезъ мислите и молитвите си да привлѣкатъ добъръ духъ затѣлото на дѣтето си?

„Не, нѣ тѣ могатъ да поправятъ духа на дѣтето, което са родили и което имъ е довѣрено; то е тѣхенъ длѣгъ. Лошите дѣца са единъ изпитъ за родителите“.

211. Отъ гдѣ произхожда еднаквиа характеръ, който съществува между двама брата, най-паче близнаци?

„Духове, които се обичатъ, са щастливи да се вжплотяватъ заедно“.

212. Дѣца, които се раждатъ съ тѣла сжединени, двѣ ли души иматъ, или два духа се вжплотяватъ у тѣхъ?

„Да, нѣ тѣхното видимо сходство не е освенъ за нашите очи“.

213. Духовете като се вжплотяватъ отъ симпатиа у близнаците, отъ гдѣ произхожда по нѣкогажъ враждата, която съществува между тѣхъ?

„То не е правило безъ изклѹчение, щото всичките духове на близнаците да се обичатъ; могатъ и лоши духове да се решатъ заедно да се вжплотятъ у близнаци и да претърпятъ всичките лошевини въ театра на живота.“

214. Какво трѣбва да предположимъ за баснята, която казва, че ужъ имало дѣца, които са се били въ утробата на майка си?

„То е една фигура! За да опишатъ, че враждата била начената преди рожденето, казватъ това; вжобще вие не обръщайте внимание на поетическите форми, които се срѣщатъ у васъ“.

215. Отъ кждѣ произхожда отличителния характеръ, който се забелѣзва у всѣкой народъ отдѣлно?

„Духовете, тѣй сжщо както и вие, сжставляватъ семейства чрезъ сходството на тѣхните наклонности, малко или много напреднали. Е добръ! единъ народъ е едно грамадно семейство, въ което духовете се привличатъ по наклонностъ. Наклонността, която иматъ членовете отъ тѣзи семейства да се сжединяватъ въ едно, е извора на приликата, която сжществува като отличителенъ характеръ на всѣкой народъ. Можете ли да си допусните, че духове добри и човеколюбиви трясятъ народъ грубъ и жестокъ? Не, духовете симпатизиратъ кжмъ единъ цѣлъ народъ, както и кжмъ отдѣлни личности; тѣ, когато се намиратъ между онѣзи, които обичатъ, са удовлетворени“.

216. Човекъ сжхранява ли въ новите си вжплотявания следи отъ нравствения характеръ на миналите си сжществувания?

„Да, това може да се случи, нѣ духа колкото се поправя, той се променява. Въ новия животъ неговото общественно положение може да не е вече сжщото; ако отъ господаръ стане робъ, той не може да има сжщите нрави; тѣ ще бждатъ други, и би било за васъ много мжчно да го познаете. Духа е сжщия въ разните прераждания, въ вжжкашността му се проме-

нява аналогически отъ едно прераждане на друго, отъ влиянието на нравите и обичаите на новия животъ, догдѣто едно достатъчно сжвършенство на пълно промени характера му. защото отъ зжлъ и горделивъ може да стане скромень и човеколюбивъ, ако се разкае сжвършено.

217. Човекъ въ разните си прераждания, сжхранява ли следи отъ физическите си черти на миналите сжществувания?

„Тѣлото се унищожава, а новото нѣма никакво сходство нито сношение съ миналото, нѣ привсе това духа отражава себе си на тѣлото; тѣлото не е освенъ една материя, нѣ вжпрѣки това то е сжставено споредъ способностите на духа, който му отпечатва голѣмо сходство, най-паче на лицето; и много вѣрно опредѣлили очите, като огледало на душата, защото лицето особено изражава душата. Еди-кой си, казватъ, извжнредно грозень, има нѣщо, което привлича; това се случавя когато духа е добжръ, мжджръ и човеколюбивъ. Има тжй сжщо лица много хубави, които не правятъ никакво добро впечатление, даже внушаватъ отвржщение. Вие може би да мислите, че само хубави тѣла покриватъ сжвършените духове, но не е истина, защото всѣки день срѣщаме добри чловеци съ безобразни тѣла. И тжй, безъ да сжществувя една рѣзка вжнкашна прилика, има сходство въ вкусовете, наклонностите и нравите, които произвеждатъ това, което се нарича: *сѣнка отъ сжщото семейство*“.

Тѣлото, което покрива душата въ новото вжплотяване, като нѣма никакво сношение съ онова, което тя оставя, би било много глупаво да се заклучи, че сжществувя една последователностъ отъ сходни минали временни вжплотявания, които може би са имали своето произхождение отъ сжвсѣмъ друго потекло. При това способности на душата не се губятъ а незамѣтно преиначаватъ органите на новото облѣкло, които ѣ служатъ за упражнение на нейните дѣйствиа, и отражаватъ на лицето, и даже на всичките движения на тѣлото, единъ отличителень отпечатокъ. По тази причина подъ най-скромното покривало, може да се забелжи изражение

отъ голѣмство и достойнство, а пакъ тѣй сжщо, подѣ облѣклото на голѣмна господарь по нѣкогажъ се забелѣзва душа низка и подла. Нѣкои си лица, произходящи отъ най-низко сжсловие чело-
веци, усвояватъ безъ трудъ обичаите и обхождението на вис-
шето общество, сѣкашъ че тѣ се намиратъ въ своето гнѣздо,
своята среда; когато други, въпрѣки своето благородно произхож-
дение и възпитание, са всѣкога не на мѣстото си. Какъ може да
се обясни това, освенъ, че духа носи съ себе си едно отражение
отъ последниа минали животъ?

Врождени мисли.

218. Въплотения духъ не сжхранява ли нѣкакви
следи отъ понятия и знания, които е придобилъ въ
другите сжществувания?

„Нему не остая друго освенъ едно неопредѣ-
лено възпомяние, което му внушава нарицаемите
врождени мисли“.

—Тогава теориата за врождените чувства не е
химера?

„Не, придобитите знания, отъ всѣко сжществу-
вание, не се губятъ; духа, освободенъ отъ материа-
та, помни всѣкога всичко; той презъ времето на въп-
лотяването ги забравя привременно, минутно, нѣ
самосжзнанието на врожденото чувство го накарва
неусетимо да напредва; ако не бѣше тѣй, духа би
трѣбвало да захваща всѣкой пѣть отъ начало, когато
ще да се въплоти. На всѣко ново въплотяване
духа трѣгва отъ онази сжща точка, отъ която е пре-
станалъ да живѣе въ миналото си сжществувание.“

—Тогава трѣбва да има едно голѣмо сходство
между двѣ последователни сжществувания?

„Не всѣкога тѣй голѣмо, както си предполагате,
защото положението, което зима духа въ разните свѣ-
тове, е много пѣти сжвсѣмъ различно; а отъ друга
страна, въ това разстояние може духа да е напред-
нѣлъ“ (виж: 216 §).

219. Кое е произхождението на извънредните спо-
собности на нѣкои си особи, които, безъ голѣмъ трудъ,
сѣкашъ, че иматъ въ себе си готови знаниата на а-

зици, математика, музика и други? Най-послѣ, коя е причината на врождените таланти?

„То са минали възпоминания, минали напреджъ на душата, който възплотената душа не знае; тѣлото се променява, а душата не се променява, макаръ да променява дрѣха“.

220. Духовете като промѣняватъ тѣлото, случавали се да изгубятъ и нѣкои отъ нравствените и умствените способности, напримѣръ наклонността на прекрасните изкуства?

„Да. ако са занемарили тѣзи способности, или ако са ги злоупотрѣбили. Една способностъ, единъ талантъ усжвършенствуванъ, случавали се и да постои въ спящо сжстояние, презъ цѣло едно сжществуване, защото духа занятъ се старае да напредне по друго нѣкое прекрасно изкуство, което нѣма никакво сношение съ онсва, което спи и стои въ тайно сжстояние за да се прояви по-късно“.

221. Дали у човека, даже и у дивака, чувството за сжществуването на Бога и предчувствието за бжджщия животъ, не е едно неволно сжзнание отъ миналите сжществувания?

„То е едно възпоминание, което духа опазилъ за каквото е знаалъ преди да се възплоти; нѣ често егоизма и гордостта задушаватъ това чувство“.

Дали ще бжде логично, ако отнесемъ на тѣзи именно минали възпоминания, нѣкои вѣрвания сжответствени на спиритическата доктрина, които срѣщаме у всичките народи?

„Спиритическата доктрина толкова е стара, колкото и человечеството, за това я намиратъ всѣкъдѣ; и това доказва, че тя е дѣйствителна. Въплотения духъ, като сжхранява въ себе си инстинктивно своето духовно сжстояние, има самопроизволно сжзнание за невидимия свѣтъ; но той често подпада въ заблуждение отъ влиянието на земните предразсжджци и невежеството, които прибавяватъ къмъ истината суевѣрието и лжжата“.

(Слѣдва).

Какво са призраците и защо се явяватъ тѣ?

отъ А. Уоллесъ.

(продълж. отъ кн. V).

При тѣзи вжзгледи се явява невжзможностъ да се обясни, какъ това *второ азъ* се е развило въ насъ сжгласно закона за преодоляването само на по-способните? Тжзи теория се поджржа само за да се избѣгне помощта на едно спиритическо обяснение, тжй като духовете са последнiото нѣщо, което сегашните наши учени би се решили да приематъ!

Но ако това бѣше така, ако да нѣмаше духъ, който да живѣе подиръ тѣлото и ако човекъ бѣше само едно животно съ висока интеллигентностъ, едно развитие на една по-ниска форма, сжгласно закона на преодоляването на по-способните, какъ тогава това *второ азъ*, това *несжзнателно* би сжществувало? мекотѣлите, пжлвзящите, кучетата, маймуните иматъ ли несжзнателно? и ако иматъ защо това? за какво това имъ служи? Дарвинъ не е открилъ никаква следа отъ това *второ азъ* въ животните или въ човека.

Но ако тѣзи несжзнателни не сжществуватъ освенъ въ хората, тогава пакъ се намираме затворени въ сжщите мжнотии, съ които тжй често си служатъ противъ спиритизма, тжй като ний тжрсимъ една спжнка въ закона за постоянното развитие и проявяването на една висша сила, за да сжздадемъ и вкараме въ човеческото сжщество това странно и безполезно несжзнателно, което не служи освенъ да ни забжрква съ неразрешими задачи и да ни представлява натурата и сжществуванието ни сжвжршено таинствени.

Естествено предполагатъ, че това несжзнателно умира съ сжзнателния човекъ, защото, инакъ, ний ще влѣземъ въ нови затруднения вжрху отношенията, въ другия животъ, на тиа двѣ разумности, на тѣзи два различни характера, ако и свжрзани нераздѣлно.

Прочее, като намираме че теорията на двойната личност създава по-вече затруднения, отъ колкото тя отмахва, когато фактите, които тя иска да обясни са по-напълно освѣтени отъ спиритическата хипотеза, да видимъ сега другите доказателства, които имаме за дѣйствието на духовете на умрѣлите, или на друга нѣкоя разумна свѣрхъ—човешка сила.

Да забелѣжимъ най-напредъ случая съ госпожа Менеръ, която сжнува два пѣти, въ една нощъ, че вижда братъ си обезглавенъ, правъ до лѣглото ѳ и главата му сложена върху едно носило поставено до него; тя тогава не знаеше гдѣ се намира братъ ѳ, г. Веллингтонъ; тя знаеше само, че той е въ странство. Въ сжщностъ той живѣеше въ Саравокъ, съ г. Жамъ Бруке, и биде убитъ въ едно нападение отъ Китайците, при едно ѳначно опитване да запази г-жа Миддлетонъ и дѣцата ѳ; взеха го за синъ на Раджаха, главата му биде отсѣчена и носена съ триумфъ, а тѣлото му изгорено заедно съ кжщата на Раджаха.

Датата на сжня се сжвпада приблизително съ датата на убийството.

Е добръ, въ този случай, почти е несжмнително, че главата е била отрѣзана подиръ смъртта, защото тѣзи китайци не са били редовни войници, но работници отъ една златна рудница, които, като вземали за оружие каквото имъ попаднало на ржка, не би могли да убиятъ, при отбрана, единъ Европеецъ, като му отрѣжатъ главата съ единъ ударъ.

Трѣбва прочее впечатлението върху мозжка на сестрата да е било произведено отъ умрѣлия братъ, или по-добръ отъ друга нѣкоя разумна сила, като се гледа на явния символизъмъ на видението. Тѣзи глава, лѣжаща върху носилото, показва, че само тя е била намѣрена и закопана.

Въ едно писмо, което биде публикувано, Сиръ Жамъ Бруке пише: „Останките на бедния Веллингтонъ са биле вѣроятно изгорени, и само главата,

подиръ като е била носена на триумфъ, е останала като доказателство на убиството“

Въ сжщия томъ е цитиранъ още единъ случай, по-удостовѣрителенъ противъ телепатиата между живи сжщества: г-жа Стори, отъ Единбургъ, живуща по това време въ Хобартъ — Тоунъ въ Тасмания, вижда една нощъ единъ сжнь страненъ, забжрканъ, като сериа отъ отдѣлни видения; тя вижда своя братъ близнакъ сѣдналъ на едно високо мѣсто и освѣтленъ отъ луната; той дигалъ ржката си и казвалъ: „трена, трена“; нѣщо го блжснало, той падналъ безчувственъ и единъ предметъ голѣмъ и черенъ миналъ съ свирене. Послѣ тя вижда едно отдѣление отъ желѣзница, въ което стоѣлъ единъ господинъ, когото тя познавала, Н. Преподобие М. Жонстонъ, и по-послѣ тя пакъ вижда брата си; той турилъ дѣсната си ржка върху лицето си, като че страдаѣлъ; тя чува единъ гласъ, който не билъ неговия, да казва че той отишелъ на другия свѣтъ.

Сжщата нощъ, братъ ѝ билъ убитъ отъ единъ тренъ, който минувалъ близо до мѣстото, гдѣто той билъ сѣдналъ да си почине и отъ гдѣто той падналъ въ сжня си.

Подробностите на този сжнь, който азъ описахъ на кратко, бѣха почти сжщите въ дѣйствителностъ; господинъ Жонстонъ билъ дѣйствително въ сжщия тренъ който убилъ брата на госпожата. Тжй като този последния фактъ не е можалъ да бжде познатъ отъ жертвата на случката, презъ живота му, излиза, че видението е било произведено отъ телепатическата сила на умрѣлиа, или отъ нѣкой духъ приателъ, уведоменъ за факта, който е желаялъ да даде едно доказателство за своето духовно сжществуване.

Да вземемъ сега случая съ занаятчия отъ Глазговъ, живущъ въ Лондонъ; той сжнува, че единъ отъ работниците му въ Глазговъ, съ когото той билъ приателъ презъ младостта си, но съ когото той не билъ ималъ никакво прямо сношение отъ много

години, дошелъ да му говори и го моли да не върва това, въ която го обвиняватъ: „за какво се отнася? попиталъ той.—Вий скоро ще видите“, му се отговорило три пѣтя съ настойчивостъ; спящия забелѣжилъ сѣщо че човека ималъ страненъ изгледъ, лицето му било синкаво и изпотено съ голѣми капки потъ. Като се събужда, неговата жена му донася едно писмо отъ управителя въ Глазговъ, гдѣто му се казва, че този човекъ, Робертъ Макензи, се утровилъ и признаците отъ отравянето се оказватъ сѣщите забелѣжени на фигурата въ сѣня.

Тоя човекъ билъ умрѣлъ два дни преди сѣня, и неговото появяние на сѣни е станало точно на време за да поправи лошото впечатление отъ самоубийството, споменато въ писмото. Чертите на сѣнуваната гледка, всичките подробности на сцената са такива, щото е мѣчно да се припишатъ на другъ нѣкой посредникъ (agent) освенъ самичкиа покойникъ, който е билъ безспокоенъ да спре едно сѣщество, което е било добро за него, като е билъ младъ можкъ, да повѣрва въ обвинението противъ него.

Не са рѣдко сѣнищата, въ които се виждатъ подробностите на погрѣбални обряди, извършени далече. Като примѣръ, ний имаме случая съ Стетжнъ Мозъ, който билъ поканенъ да присѣства на погрѣбението на единъ приятель въ Линколнширъ, но не можилъ на отиди. Горѣ-долу въ минутата на обряда, той падналъ въ трансъ и се видѣлъ да присѣства; когато дошелъ въ себе си, той описалъ всички подробности, като очерталъ подробно физиономията на духовника, който не билъ очаквания за обряда; той видѣлъ гробищата разположени на нѣколко разстояние въ Нортхамптонширъ, съ нѣкакво дърво до гроба.

Г. Стетжнъ Мозъ проводилъ това описание на единъ приятель присѣстващъ на обряда, който му писалъ, като изказвалъ очудването си, защото не можелъ да разбере, какъ е можелъ да получи тѣзи подробности.

Може нѣкой да каже, че това е единъ случай отъ *двойственъ погледъ**); но то е едно название, което не обяснява нищо.

Една друга група явления, сжщо тжй таинствени и необясними, ако изкліучимъ обяснението съ посредничеството на обезпжтени разумности, е тази, дѣто се сжединяватъ близо едни обстоятелства съ други отъ символическо естество, и която ясновиждането*) презъ разстояние не може да обясни.

Ето, като примѣръ, единъ случай, добръ потвърденъ, отъ тази категория:— Филипъ Велдъ, ученикъ въ едно католическо училище, се удавилъ въ една рѣка въ Варъ (Хертфордширъ) 1846; около сжщия часъ баща му и сестра му, като се разхождали по единъ широкъ пжтъ, близо до Сутамптонъ, го видѣли на шосето, съ единъ другъ момжкъ въ черна дрѣха: „Вижъ, тате, ето Филипъ!“ Г Велдъ отговорилъ: „Това е Филипъ, дѣйствително, но той прилича на ангелъ“. Тж се спуствали да го пригърнатъ, когато единъ други ликъ миналъ, свкашъ, презъ лицето на Филипа; това последното изчезнало, като *имж се усмихвало*. Директора на училището, Д-ръ Коксъ, пристигналъ почти въ сжщия моментъ да донесе на бащата лошото извѣстие, и преди да проговори, Г. Велдъ му разказалъ това което видѣлъ, —вѣрно потвърждение, че синъ му е умрѣлъ.

Следъ нѣколко недѣли, г. Велдъ, като обхождалъ училището на Езуитите въ Стонихжреть, видѣлъ въ преподавателната стая единъ портретъ сжвершено приличенъ на лицето на момжка, който бѣ закрилъ появляението на сина му; той билъ облѣченъ съ сжщото облѣкло, въ сжщата поза, и отъ горѣ му се четѣло името: свѣти Станиславъ Коцка, — свѣтецъ отъ Езуитския орденъ, когото Филипъ билъ

*) „Двойственъ — погледъ“, „двойствено виждане“ (double—vue) ясновиждане (clairvoyance) се нарича тази предполагаема способностъ на нѣкои лица—медиуми, които могатъ да виждатъ чрезъ *очите* на мисълта или флуидното си тѣло презъ голѣмо разстояние.

избралъ за свой покровитель още при миропомазването си.

Ето прочее единъ случай, дѣто призраците на единъ синъ и една чужда личностъ се явяватъ на двама родители, дѣто присъствието на тази непознатата личностъ е било направено съ смѣтка (сжображение), понеже когато се разберѣше коя е тя (личността), бащата се освобождаваше отъ всѣкакъвъ страхъ относително бѣдѣщето щастие на сина си. Едва ли е възможно да имаме единъ другъ по-забелжителенъ случай отъ призракъ на умрѣлъ, произведенъ, не каввамъ непременно отъ него, или Езуитския свѣтиа, но твърдѣ вѣроятно отъ тѣхъ, или отъ нѣкой другъ духъ приателъ, който е ималъ възможността да произведе тѣзи призраци и да облекчи така бащата и сестрата въ тѣхното безпокойствие. Не може да се приеме, че телепатическото дѣйствие на нѣкое живо лице е могло да произведе тѣзи призраци предъ очите на двамата души, понеже едничкото лице, което е можело въ тоя случай да бѣде производителя, е билъ директора на училището, който не можалъ да познае споредъ описанието на бащата, кой е билъ другия младъ човекъ съ тъмно облѣкло, който имъ се явилъ наедно съ сина имъ.

Това ни навежда да поговоримъ за една доста обща черта у призраците на умрѣлите, тя е дѣто се обозначава съ нѣкой знакъ, че умрѣлиа е щастливъ и съ това се отнима всѣко скръбно чувство у живите. Така напримѣръ, единъ момъкъ се удавя презъ потъването на парахода Ла-Плата, Декември 1874, и тъкмо преди да пристигне новината, братъ му, въ Лондонъ, сжнувалъ, че присѣства на едно блѣскаво тържество, въ една широка градина съ свѣтлививодскоци и дѣто се разхождали жени и мъже; той срѣщналъ брата си, въ вечерна нахита (туалетъ), съ изгледа на единъ прекалено здравъ човекъ. Смаянъ, той извикалъ: „Брехъ! Д... какъ правишъ тука?“ Братъ му се здрависалъ съ него и му отговорилъ:

„Не знаешъ ли, че азъ се удавихъ?“ Сутрината, извѣстието за потъването на парахода било обнародвано въ вѣстниците. Било че призрака е билъ произведенъ отъ самия удавеникъ, или отъ нѣкой други духъ, но очевидна е ясно опредѣлената помисль да се даде на този, който сжнува, да познае че умрѣлиа. неговия братъ, е сега тжй веселъ и щастливъ, както билъ на земята.

Сжщото се забелѣзва и въ случая съ г-ца Гамбие Парри; следъ дванадесетъ часа отъ нейната смъртъ, старата ѝ гувернантка, Сестра Берта, чула нейния гласъ въ замѣка Мерси въ Девонширъ; този гласъ ѝ казалъ съ най-естественъ и веселъ тонъ: „Азъ сжмъ съ васъ“. И на въпроса: „Кой сте вие?“ гласа отговорилъ: „Вий не трѣбва още да го знаете“.

Трѣбва да цитирамъ и историата на този господинъ, който следъ обѣдъ единжъ видѣлъ балджзата си и разказалъ следуиущето: „Магжиа ми се яви внезапно, облѣчена въ бѣло, съ най-божественно изражение въ чртите; тя си вторачи очите въ моите, обиколи стаята и изчезна презъ вратата, която води въ градината“. Това било на сутрината следъ смъртта ѝ. Още единъ примѣръ; г. Ж. Г. Кенлмансъ, тогава въ Парижъ, билъ сжбуденъ една сутрина отъ гласа на лѣубимото си дѣте, на възрастъ петгодишно, което той оставилъ здраво въ Лондонъ. Той видѣлъ лицето му посредъ единъ видъ бѣлъ облакъ, валчестъ и блѣскавъ; очите на дѣтето свѣтѣли, устата му се усмихвала, гласа му изразявалъ въжхищение, или по добръ—билъ такжвъ, какжвто само едно щастливо дѣте има. Между това дѣтето токущо било умрѣло.

Отъ какво телепатическо влияние може да произлѣзе призрака на туй честито и усмихнато дѣте, което се появило на баща си? Навѣрно той не е произлѣзалъ отъ никаква жива личностъ, но по-скоро отъ нѣкой приателъ духъ, или нѣкой духъ ангелъ-хранитель, който е искалъ да покаже на баща-

та, че веселостта въ живота придружава още дѣтето, следъ като неповото малко тѣло е станало неподвижно и студено.

Една друга характерестическа черта на много призраци, които са се явили въ будно или сѣнно състояние, то е, че се явяватъ че въ момента на смъртта, но тѣкмо малко време преди извѣстието за смъртта да пристигне; или пѣкъ ще има нѣкой други особенъ знакъ, който сѣкашъ нарочно е смѣтнатъ така, щото да причини едно дълбоко впечатление и да даде едно трайно убеждение за съществуването на духовенъ животъ.

Много случая отъ този родъ са отбелѣжени въ протоколите на Обществото за Психически Изследвания. Единъ необикновенъ примѣръ е този съ Г. Бостонъ, тогава въ Сень-Луи, който, като билъ много вдълбоченъ въ работата си, видѣлъ призрака на едничката си сестра, умрѣла преди деветъ години; това било средъ бѣлъ день, когато пишелъ; тя била предъ него, толкова прилична на живо същество, че той билъ напълно увѣренъ, че тя е сестра му, и я повикалъ на име.

Г. Бостонъ можилъ да забелѣжи всички подробности на облѣклото и лицето ѝ, а особено една рѣзка, или одрасканица, съ ясно червена краска, върху дѣсната страна на образа ѝ. Това видение му произвѣло толкова силно впечатление, щото се качилъ на първия тренъ за да иди при баща си и майка си и да имъ разправи виденото; баща му билъ наклоненъ да обжрне на смѣхъ неговото вѣрване въ каквото и да било свѣрхестественно, но, като чула сина да отбелѣжава за одрасканицата, майката щѣла да падне въ несвѣстъ, и казала съ сжлзи на очите: „Азъ направихъ, по невнимание, тази малка одрасканица на моята любима дщеря, следъ смъртта ѝ, одрасканица, която грижливо покрихъ съ пудра; като не бѣхъ повѣрила никому тази подробностъ, никой не можеше да я знае“. Следъ вѣколко недѣли майката ум-

рѣла, утешена отъ мисълта, че ще намѣри дъщеря си въ единъ по-добъръ свѣтъ. Ний виждаме ясно, въ този случай, едно ясно опредѣлено намѣрение да се окуражи една майка, която трѣбвало скоро да умре, и да ѝ се даде увѣрение, че обичната ѝ дъщеря, макаръ оплаквана като умрѣла, живѣе още и я очаква.

Ето още единъ фактъ. Негово преподобие Вамбей, отъ Салисбури, Англия, като се разхождалъ една недѣля вечерта по полето, билъ занятъ съ сжчиняването на едно поздравително писмо до единъ свой драгъ приателъ; отнасяло се за неговиа рождени день; ненадѣйно, той чулъ единъ гласъ да му дума: „Какъ? ще пишешъ на единъ умрѣлъ? ще пишешъ на единъ умрѣлъ?“ Като нѣмало никой наоколо му, той се помъчилъ да повѣрва, че това е илузия, и продължилъ сжчинението на писмото си, когато отново чулъ гласа да му казва още по-високо: „Какъ? ще пишешъ на единъ умрѣлъ? ще пишешъ на единъ умрѣлъ?“ Той разбралъ тогазъ, какво искалъ да му каже гласа, но въпрѣки това проводилъ пакъ писмото; вмѣсто отговоръ, той получилъ извѣстието за смъртта на приателя си.

Очевидно е, че въ този случай, никакъвъ живъ посредникъ не е могълъ да произведе този говорящъ призракъ и туй слухово явление, пресмѣтнато по единъ забелѣжителенъ начинъ, щото да отпечата въ ума на човека, че приателя му, макаръ лишенъ отъ земенъ животъ, е въ дѣйствителностъ пакъ живъ; а пакъ проническиа тонъ на произнесените думи е ималъ за цель да покаже, че смъртта не е била нѣкое печално обстоятелство за този, който я претърпѣлъ.

Предъ такива примѣри, като тѣзи, които дадохъ, за призраци, които се появяватъ съ опредѣлена цель, и въ много случаи, сжвършено ясно проявени, щото да произведатъ желаното впечатление (примѣри, на които числото може да нарастне значително, ако

се черпи отъ неизчерпаемата сбирка на Обществото за Душевени Изследвания), предъ такива примѣри, казахъ, азъ намирамъ съвършено странна предложената отъ Г. Майерсъ теория, споредъ която, призраците на умрѣли хора били тѣй неопредѣлени, тѣхната прилика тѣй слаба, че приличали по-вече на сѣмнища отъ умрѣли хора предадени по телепатически начинъ на живи хора! Не ще сѣмниѣние, че голѣмо число факти са отъ този родъ, и въ нѣкои случаи може да е нѣмало отъ страна на привидението никакво намѣрение относително лицето, на което направя впечатление; но тѣзи факти не са твърдѣ типични, и особено не са многочислени, нито добрѣ провѣрени. Струва ми се, че едно доказателство за крехкостта на телепатическата теория е и това, дѣто почти всички случаи, които приведохъ горѣ и много други подобни отъ еднаква важностъ, са били оставени на страна, или пакъ никакъ не са били забелѣжени отъ тѣзи, които поддържатъ телепатическата теория, нѣщо за съжаление.

Остава ни сега да поговоримъ за единъ другъ редъ доказателства, а именно за *предизвѣстиата*. Отъ тѣхъ има всеѣкакви видове, като захванемъ отъ тия, които извѣстияватъ за нѣкои банални случки, и свършимъ съ тѣзи, които предсказватъ нѣкое важно събитие или смъртъ. Тѣ не са толкова чести, колкото другите призраци, но нѣкои-други между тѣхъ като са напълно потвърдени, мѣчно е да не се заклучи, че тѣ са дѣйствителности, които се длѣжатъ обикновено на сѣщите влиания, както обективно-дѣйствителните призраци. Ний ще дадемъ единъ или два отъ тѣзи примѣри.

Единъ забелѣжителенъ случай е този съ г-жа Морризонъ, която живѣсла въ провинцията Ужлсей, въ Малайския Полуостровъ, 1878; една сутрина, като била будна, тя чула единъ гласъ да ѝ дума ясно: „Ако е мрачно по 11 часа, ще умре една“; когато се дигнала отъ лѣглото си, сѣщите думи били

повторени полека и отчетливо. Следъ една недѣля малката ѝ дъщеря била овладана отъ една опасна болестъ, и нѣколко дена по-късно, като било последната седмица сѣ облачно, една сутрина, нѣколко минути преди 11 часа, излѣзло буря; небето станало мрачно и черно отъ облаци и по 1 часа сѣщия день двѣтето умрѣло. Неупотрѣбимия характеръ на предизвѣстието прави този случай забелѣжителенъ.

Въ други единъ случай, г-ца Р. Ф. Куртисъ, отъ Лондонъ, сжнувала, че видѣла една облѣчена въ черно дама да минава покрай нея; следъ туй я намѣрила прострѣна на единъ пѣтъ, съ цѣла тѣлпа хора наоколо ѝ; едни отъ тѣхъ претендирали че е умрѣла, а други,—че не е.

Спящата като попитала за името ѝ, отговорено ѝ било, че се именува „Г-жа С....“ Тази Г-жа била една нейна приателка, живуща въ общината Клафамъ, за която не била чувала нищо отъ нѣколко врѣме. Сутрината Г-ца Куртисъ разказала своя сжнь на сестра си и около една недѣля следъ туй, тѣ двѣте научили, че на другия день следъ сжня, Г-жа С...., като се подплѣзнала отъ рѣба на калдѣржма, паднала на пѣтя и се ударила злѣ.

Още по-необикновенъ е случая съ Йоркширския свѣщенникъ, който на 19 години се намиралъ въ Нова-Зеландиа. Той се срѣщналъ на парахода, съ който отишелъ, съ единъ младъ момѣкъ, когото познавалъ като морякъ; той се сжгласилъ да отиде заедно съ него и нѣкои други да направи една разходка въ островъ Руануке и да постои тамъ единъ два дена на риболовство и ловъ; тѣ трѣбвало да станатъ на сутрината въ четри часа за да се възползуватъ отъ прилива и прехвѣрлятъ подмолите: Моряка се обещалъ да извика заранта на време свѣщенника, който отишелъ да си лѣгне рано, съ твѣрдото намѣрение да отиди сутрината съ другите; никакво подозрение въ ума му не сжществувало,

Като се изкачвалъ по стълбата, на свѣщенника се сторило че единъ гласъ му дума: „Недѣйте отива съ тѣзи хора“; нѣмало никой наоколо му, и при всичко това той попиталъ: „Защо“? Гласа, който сѣкашъ идѣлъ изъ вѣтрѣшността на стаята, му отговорилъ съ твърдостъ: „Вий не трѣбва да отидите“; тѣзи думи му биле повторени пакъ следъ второ едно питане. „Тогазъ, попиталъ той, какъ ще мога да се откажа, понеже тѣ ще дойдатъ да ме викатъ“? Отчетливо и още по-силно, сѣщия гласъ отговорилъ: „Трѣбва да заключите съ клѹчъ вратата си“. Като пристигналъ въ стаята си, той забелѣжилъ че има на вратата клѹчъ, за който не си спомнѣлъ да го е видѣлъ по-рано; макаръ и да билъ решенъ да направи разходката (неговъ навикъ било да не се спира предъ никакви случайности), но сега той се почувствувалъ сжвжршено разколебанъ, усетилъ въ душата си предчувствие за едно таинствено пременение, и, следъ много колебание, затворилъ стаята съ клѹчъ и си лѣгналъ. Сутрината въ 3 часа, вратата му била силно удрена и разклатена съ типнѣ, но, макаръ да се сжбудилъ, той не се обадилъ и хората си отишли, като викали и псували. По 9 часа сутрината, като се дигналъ да закуси, гостилничаря го попиталъ да ли е научилъ какво се е случило? Разказали му, че кораба, който тржгналъ за Руапукъ, се ударилъ въ подмолите и всички пѣтници се удавили; нѣкои отъ трупове били изхвжрлени вжрху брѣга сжщия день, другите единъ—два дена посетнѣ; разказвача свжршва така: „Ако азъ бѣхъ отишелъ заедно съ тѣхъ, вжпреки даденото предизвѣстие, неще сжмнѣние, че щѣхъ да се удавя заедно съ другарите си“.

Какво да кажемъ за този гласъ, който предизвѣстява тжй опредѣлено, който настоява да бжде чутъ и послушанъ? Кое е било сжществото, което предвидѣло катастрофата и предпази тогосъ, когото искаше да спаси? *Карлъ дѹ Прелъ* би казалъ, че то-

рата ни личностъ, безсжзнателното ни „азъ“ е произвѣло този вжтрѣшенъ гласъ! Но ний показахме, че това чисто хипотетическо (предположително) обяснение е въ сжщото време и неразбираемо, и неприемливо; а още по-вече, то не обяснява нищо, понеже нѣма никакво доказателство за сжществуването на такава причина и понеже не може се каза, какъ е било придобито узнаването на бжджщето сжбитие; сжвжршенно дргго е съ *призраците на умрѣлите*, понеже тѣ се явяватъ по начинъ да освидетелствуватъ своята самоличностъ, като доказватъ че *притежаватъ познанието на сжбития, които ще се изпжлнятъ*, познание, което нито предизвѣстения човекъ, нито никакво друго живо сжщество не е могло да има.

Тѣзи призраци са доказателство, че *тѣй наречените умрѣли живѣятъ още* и могатъ да влияятъ по разни начини на своите вжплотени братиа.

За да направимъ едно сжкращение на казаното, нека вземемъ сжщността на приведените тукъ примѣри и да покажемъ ясно, че само *спиритическата теория* дава едно *коренно и разбираемо обяснение на призраците на умрѣлите* и на тѣхното видимо влияние.

Очевидно е, че една обща теория на призраците трѣбва да бжде сжгласна съ различните добрѣ провѣрени случаи на двойственностъ и привидения отъ живи хора. Нѣколкото примѣра, въ които призраци са били произведени отъ живи хора ужъ поволно (а не неволно), са послужили като доказателство, че и всички други случаи на призраци са били произведени отъ живи хора, сиречъ отъ тѣхното сжзнателно „азъ“. Азъ вече приведѣхъ какви мжчнотии се представятъ противъ тоя начинъ на обяснение и колко много случаи има, дѣто нѣма никакво дѣйствиe на волята, а често даже липсва и най-малката мисжль, отправена къмъ лицето, което вижда призрака, или мѣстото, дѣто се намира това лице. Сжвсѣмъ *нерационално* е и да отдаваме на единъ сжвжршенно безсжзнателенъ вжзпроизводителъ такива чудесни дѣйствиа,

Написвамъ една телеграма за единъ приателъ, отдалеченъ отъ тука на хилѣди мили и тоя приателъ я получава следъ единъ или два часа; възможността да изпратя тази телеграма не се намира въ мене, но въ цѣлата вжрволица производители, които принасятъ тукъ своето надваряне, като захванемъ отъ първите изобретатели на телеграфа и свжршимъ съ телеграфните чиновници, които приематъ и предаватъ телеграмата.

Указването на едно вѣрно обяснение на необикновенните „двойни“*) личности, както и другите явления на призраци, обладавания и пр., се намира, споредъ мене, въ следния пасажъ въ сжчинението на Д-ръ Евгений Кроуелъ, единъ отъ най-добрите мислители и експериментатори между сжвременните спиритисти.

„Азъ сжмъ питалъ често моите духовни приатели по този вжпросъ: тѣ са ми казвали, че единъ вжплотенъ духъ не може да напустне нито за мигъ своята смжртна обвивка (физическото тѣло), защото, ако го направи, смжртта ще последва незабавно; че появлението на сжщия човекъ („двойникъ“) на едно друго мѣсто отъ това, дѣто се намира тѣлото му, е едно подражание на личността направено отъ единъ други духъ, който извжршва чрезъ това или единъ сжставенъ отъ вжплотения му приателъ планъ, или друго нѣкое полезно намѣрение, за което взима временно този образъ.

„Сжщо са ми казвали, и азъ го вѣрвамъ, че въ случаите на *Трансъ*, дѣто заспалите лица мислятъ, че духа имъ е напусналъ тѣлото, въ сжщностъ духа имъ е билъ просто повлиянъ психологически чрезъ видения, които представляватъ спиритически сцени, предмѣти и звукове; че често, тѣзи впечатления взиматъ изгледа на дѣйствителностъ до тамъ, щото са-

*) „Двойственность“ на личността, „двойникъ“ (le „double“) се нарича появлението на една и сжща личностъ на двѣ мѣста въ едно и сжщо време: на едното мѣсто — то е неговото физическо тѣло; на другото мѣсто — неговото флуидно тѣло.

мата дѣйствителностъ не надминава почти тѣзи представлениа; че, при всичко това, тѣ не са непосредствени усещаниа, а субективни впечатления“.

Като приемемъ прочее за доказано, чрезъ различните родове на призраци и дадените отъ тѣхъ сведения и разяснения, че *духовете на тѣхъ наречените умрѣли живѣятъ още* и че нѣкои отъ тѣхъ могатъ, при особенни условия, и по различни начини, *да ни дадатъ да познайме тѣхното сѣществуване* или *да ни повлияятъ* безъ ний сами да имаме сѣзнание за това, нека видимъ сега какво обяснение можемъ да дадемъ вжрху причината и целта на тѣзи явления.

При всѣки случай, който надминава простиа трансъ (предаването на мисълта отъ едно живо лице на друго), вижда се за правдоподобно, че други умственни сили сѣтрудничатъ въ това дѣйствие. Има много доказателства, че на духовете е ползотворно и приатно да са въ продължителни отношения съ человете; и ако ний помислимъ за числото на хората отъ долните класи, които умиратъ всѣки день около насъ, ний ще имаме едно достатъчно обяснение на тѣзи дѣтински и просташки, макаръ истински, сѣнища и на тѣзи впечатления, които на прѣвъ погледъ приличатъ на непроумливи. Произвеждането на тѣзи сѣнища, впечатления и призраци ще да е едно приатно упражненіе на нисшите духовни способности, тѣхъ приатно за нѣкои духове, както за нѣкои хора са приатни играта на билиардъ, физическите упражненія, или лошите шегі.

Отъ друга страна, много обладавания сѣкашъ ни показватъ у свѣта на духовете единъ отъ неизбежните способности за наказание на извършените нѣкогажъ престѣпления; престѣпника, като е привлеченъ отъ биенето на сѣвестта, или отъ друга нѣкоя неопредѣлителна привлѣкателна сила, къмъ мѣстото на своето престѣпление, той възпроизвежда постоянно нѣкои обстоятелства отъ престѣплението. Дѣйствително, и жертвата се появява сѣщо често въ то-

ва мѣсто, както и престѣпника, но отъ това не следва, че жертвата е всѣкога тамъ, освенъ, ако не е участвувала и тя въ престѣплението, или ако не продължава да храни чувства на отмъщение къмъ престѣпника.

Най послѣ, ако има единъ духовенъ свѣтъ, ако тѣзи, на които земното сѣществувание е престанало, живѣятъ още, какво по-естественно, че много *духове биватъ опечалени, като виждатъ невѣрието, сѣмнѣнието или погребнѣното разбиране по вжпроса на единъ бѣдѣщъ животъ, тѣй много разпространени?* Тѣ употребяватъ всичките си способности да ни убедятъ, че мислимъ погребнѣно.

Какво по-естественно, отъ тѣхна страна, когато това е възможно, отъ желанието да *дадатъ нѣкои сѣобщения* на своите приатели, макаръ че не било освенъ да ги увѣрятъ, че *смъртта не е края на всичко*, че тѣ още живѣятъ и че тѣ не са злочести? Едно голѣмо количество факти, струва ми се, потвърждаватъ, че прекрасната концепция за *ангели-хранители* не е нѣкаква си мечта, но една разпространена, може би и всемирна, дѣйствителностъ.

Така ще се обясни демона на Сократа, който го предупреждаваше всѣкога отъ опасностите, както и различните видове извѣстия, уведомления, предизвѣстия, що толкова хора получаватъ. Случаи, дѣто са давани сѣобщения отъ скоро обезпѣжени духове, съ цель да помогнатъ да се извърше нѣкое банално справедливо или добро дѣло, са многобройни; когато пжкъ, вжпрѣки честото указване на извършени престѣпления, твѣрдѣ рѣдко бива указванъ престѣпника; това показва, че чувството на отмъщение не утрайва дълго време у духовете, или пжкъ, че наказателните способности, употребявани отъ човеците, не се удебряватъ отъ жителите на духовния свѣтъ.

Способността, която иматъ духовете да се сѣобщаватъ съ насъ, и тази, която имаме ний да получаваме тѣхните сѣобщения, са много различни у разните

лица. Нѣкои изъ между насъ могатъ да бждатъ само повлиани отъ идеи или впечатления, които ний мислимъ че произлизатъ отъ нашия духъ; други хора могатъ да бждатъ тжй силно възбудени, щото чувстватъ едно необяснимо вжлнение и са подведени да извршатъ нѣкое дѣло, което е полезно на тѣхъ самите, или на други.

По нѣкога предизвѣстието или уведомението могатъ да бждатъ дадени чрезъ нѣкой сжнь, а по нѣкога чрезъ видение въ будно сжстояние.

Нѣкои духове иматъ способността да произвеждатъ вжрху хората зрителни халіуцинации, вжрху други пжкъ слухови халіуцинации; по-рѣдко и при по-специални условия, тѣ могатъ да произвеждатъ призраци, които даватъ и да се видатъ и да се чуютъ отъ всичките присжтствуиущи лица; тѣзи *дѣйствителни сжщественности* произвеждатъ лжчести или звуковни вжлнения и тѣ дѣйстватъ вжрху нашите чувства като предмѣти или сжщества материални.

Въ по-рѣдки случаи, тѣзи призраци са не само видими и похватливи (осѣзаеми); това са реални, макаръ временни, форми, способни да дѣйстватъ като човечески сжщества и да упражняватъ едно значително дѣйствие вжрху бездушната и вжодушевената материя.

Ако ний погледнемъ на тиа явления не като на свжрхестественни, но като на сжвжршенно естествени и произведени отъ нормалното упражнение на способностите у духовни сжщества, които тржсятъ да се сжобщаватъ съ тѣзи, които са още затворени въ едно физическо тѣло, ний ще намѣримъ, че по този начинъ се дава отговоръ на всичките противни мнѣния и че мжчнотиите въ разрешението липсватъ.

Нищо по-обикновено отъ сжмнѣниата, които се пораждатъ отъ долніото качество на сжобщениата, приписвани на духовете, и тѣхния частенъ характеръ; но ако вникнемъ въ най-простащкото дѣло или сжобщение, получено отъ нѣкой духъ, то нищо друго

да не намѣримъ въ него, пакъ ни остава едно доказателство за сѣществуванieto на разумни сили около насъ. Колкото за частния характеръ, който се забелязва често въ този фактъ, че едно лице бива предизвѣстено, додѣто други погинватъ безъ помощъ, тоя частенъ характеръ ни показва явно, че възможността, що иматъ духовете да дѣйстватъ върху насъ, е ограничена, че тя зависи отъ ограничената възприемчивостъ, по-вече или по-малко голѣма, която ний притежаваме да усещаме спиритическото влияние.

Въ заключеніе, азъ мисля, че краткия прегледъ, който направихъ на различните видове призраци отъ живи или умрѣли, изважда на явѣ недостатъчността на обяснениата, съ които не могатъ да турятъ на лице освенъ телепатіата между живи хора, или дѣйствието на едно безсѣзнателно „азъ“, и ний показаме че тѣзи обяснения не могатъ да служатъ освенъ за една твърдѣ малка частъ отъ случаите, които се представятъ на нашите изследвания.

При това азъ утвърждавамъ, че трѣбва да се приеме дѣйствието на обезпѣжени разумни сѣщества, които сѣтрудничатъ на нашите скромни способности за предаване на мисълта и за спиритическо виждане, ако искаме да намѣриме едно коренно и проумливо обяснение на цѣлата върволица явления, на които азъ изложихъ различните фази.

Забелѣжка на преводача. — Най-голѣмата частъ факти, изложени въ тая статія на знаменития Английски натуралистъ А. Уоллесъ, са заети отъ хубавата, богата и добръ провѣрена сбирка на „Обществото за Психически Изследвания“ въ Лондонъ, която се преведе почти на всички по-главни европейски езици.

Викторъ Хюго и Спиритуализма.

(„Light“)

Суевѣрието, което нерѣдко се срѣща и въ великите хора, възможно е, да имъ служи като отличителна черта, която да ги възвишава надъ простите смъртни. Не всѣкоги скептицизма и пълното отсъствие на суевѣрието служатъ като доказателство на умственната сила; бива и наопаки.

Следуиущето съобщение, което извличаме отъ „Review of Reviews“ отъ месецъ Ноември, подъ заглавие: „Разговори и мнѣния на Викторъ Хюга“, статия отъ Октава Узана, напечатана въ Ноемврийския брой на „Scribner“, може да се каже, че е една отъ най-добрите статии, които са се явили презъ този месецъ въ всичките списания. Тя е извлѣчена отъ още непубликуваните ръкописи, които се намѣрили въ Джернсей. Следъ смъртта на Викторъ Хюга, въ кабинета му се намѣриха нѣкои книги и нѣкои ръкописи. За дълго време никой не се яви да пожелае да ги преработи; най-сетнѣ, сина на господина Дейви, като узналъ за тѣхното съществуване, пожелаалъ да се възползува отъ тѣхъ и ги купилъ за два фунта стерлинги. Между всички тѣзи книжа най-голъмо внимание заслужва *дневника*, въ три голѣми тома, който се отнася къмъ това време, когато Викторъ Хюго билъ изгоненъ съ сина си—Францъ Викторъ, —който ималъ привычка да записва всѣка вечеръ всичко, което говорѣлъ баща му. Въ тѣзи тонове има и много необработенъ материалъ относително стологоворенето. Г-нъ Узанъ, като разгледалъ този материалъ, съставилъ статиата за „Scribner's Magazine“. Въ нея, въобще, всичко е характерно и интересно, но най-много заслужва разказа за отношенията на великия французски поетъ къмъ спиритуализма.

Презъ дните на изгнанието на Викторъ Хюга, нѣкакъвъ си призракъ, нареченъ „Бѣлата жена“, често посещавалъ морския брѣгъ и, въобще, цѣлата

мѣстностъ, около Маринъ — терасъ. Почти всѣка нощъ той се разхождалъ по самата тераса, вследствие на което на стѣлата, която отдѣля терасата отъ морето, забили единъ голѣмъ черенъ кръстъ. Автора на дневника казва:

„Лековѣрните хора слѣпо вѣрватъ на всичко таинственено, скептиците пъкъ, напротивъ, напълно го отричатъ, великите, обаче, умове се отнасятъ сериозно къмъ необясненото, къмъ невидимото; тѣ не казватъ нито *да*, като лековѣрните, нито *не*, като скептиците; тѣ чакатъ и наблѣудаватъ“.

Виктору Хіугу се отдалъ веднѣжъ случая да види и чуе странни нѣща. Въ стаята му се разна сѣли непонятни звукове, чували се и удари по стѣните. По нѣкоги, безъ нѣкакъвъ вѣтъръ, отъ само себе си книгите му се мѣстѣли по стола. Карлъ и Францъ Хіугови сами са слушали тѣзи звукове въ стаята. Веднѣжъ, презъ нощта, г-жа Хіуго — нѣщо, което тя много добрѣ помни, — лѣгнала да спи и не огасила свѣщта. Пита се, кой е огасилъ тази свѣщъ? На 22 Февруари Викторъ Хіуго случайно излѣзалъ вечерта на залата, предъ двата прозореца, които гледали надъ пѣтя. Огъня билъ погасенъ, лампата и свѣщта не били на стола, всичката прислуга спѣла; следъ туй, той се завърналъ и си лѣгналъ да спи. Въ сѣщата нощъ, въ два часа, връщатъ се въ дома Карлъ и Францъ Хіуго и, за голѣмо тѣхно очудване, видѣли, че огъня облѣскаво свѣти и цѣлата зала е тѣй освѣтена, като да са запалени свѣщите на всичките свѣщилници. Поразени отъ това зрелище, тѣ поискали да отворятъ вратата и влѣзатъ въ залата, но тя била затворена.

По този случай, въ „Journal de l'Exil“ най-напредъ се спомѣнува за въртението на масите. Карлъ Хіуго, зачуденъ отъ това необикновено явление на масата, поискалъ да я почита. Духа, който се явилъ на първия сеансъ, нарѣкълъ се „Бѣлата жена“ и сжобщилъ, че той ще се разговаря съ него на улицата

въ три часа утрината. Викторъ Хіуго, комуто било съобщено всичко това, не се отличавалъ съ особна храбростъ; като поразмислилъ, дошелъ до заключеніе, че времето и мѣстото за свиждането не са добръ избрани и останалъ въ кѣщи; примѣра му билъ последванъ и отъ другите членове на семейството. Презъ нощта, когато В. Хіуго още стоѣлъ, както правѣлъ обикновено, на писалищната си масса, чулъ силни звукове; тутакси той си спомнилъ за „Бѣлата жена“, и, като погледналъ на часовника си, видѣлъ, че часа е тѣкмо три утрината. „Привиденията са много точни!“ извиква той и станалъ да прогони отъ себе си вѣлнението, което почувствувалъ. Привеждаме следуиущия откъселекъ отъ разговора му съ неговите близки.

Викторъ Хіуго. Напредъ азъ спѣхъ много спокойно, а сега, при първо стѣжняване чувствувамъ нѣкакъвъ страхъ; заспивамъ, но не спокойно, а съ неприятни трѣпки по цѣлото тѣло. Въ спалнята си често пѣти слушамъ удари и по нѣкоги много силни. Преди два месеца, когато „Бѣлата жена“ не бѣ още ни начѣртала портрета си, нищо подобно не изпитвахъ, когато сега, признавамъ, запознахъ се съ чувството на ужаса.

Г-жа Викторъ Хіуго. Ти всѣкоги си билъ такъвъ. Когато умрѣ Саксенъ—Кобургски и дойде при тебе опечалената му жена, съ отчаенъ плачъ, то толкова бѣше се оплашилъ, щото въ продължение на двѣ недѣли не можеше да останешъ самичкъ при настѣпването на нощта; същото нѣщо те последва, когато написа съчинението си „Последните дни на единъ осѣденъ“; за дълго време ти не можеше да се избавишъ отъ образа на старата жена, която ти се явяваше, по твоето представление, въ снѣя на осѣдения.

Огюстъ Вакери. Нищо отъ това не разбирамъ. Азъ мислѣхъ, че сме встѣпили вече въ епохата на

врѣлостниа умъ, а то излиза, че ний не сме още много далечъ отишли отъ средновековната фантазия!

Викторъ Хиуго. Наистина, свѣта се намира въ своите пелени; човечеството не може да се задоволи само съ философията на едного, не може да замине безъ откровение. Добитите отъ човека истини, трѣбва да бѣдатъ потвърдени отъ Бога. Ето вече петнадесетъ години са се изминали, откогато сѣмъ се запозналъ съ явлениата, възпроизвеждани отъ жертешите маси, и по тѣхъ сѣмъ написалъ една книга, за която джщеря ми тѣй много настоява да я издамъ съ изложениата, които, потвърждаватъ тѣзи явления. Почти всичките велики хора са имали своите откровения. Сократъ е ималъ своя гений — хранителъ. Зороастръ говори самъ, че ималъ особена способностъ нагледно да различава доброто отъ злото. Шекспиръ виждалъ призраци. Подиръ сто години, възможно ще се каже, че моето сжчинение за жертението на масите да ми е било внушено отъ призраците, които се явяватъ тукъ на Маринъ-Терасъ.

Предчувствия

Единъ отъ виспите офицери на пѣрвата империя, Шаморенъ, получи на 24 Мартъ 1811 въ Испанія заповѣдъ да трѣгне на пѣтъ съ 26-ия полкъ на драгуните, който предводителстваше. Той бѣше произведенъ генералъ, но сжобщението на това производство още не му бѣше пристигнало. Много коне са били избити подъ него, много битки е прекаралъ той, преди да достигне до горните чинове, но никогато не му е дохаждало на ума, че смъртта му е близка. По една странна каприция, той прекара една частъ отъ нощта да се занимава съ бѣджщето на домочадието си и да пиши завещанието си. При заворяване, като се качваше на коня, той каза на адютанта — маіоръ, г. Сенъ-Авуа, който ги придружава-

ше: „Азъ сжнувахъ, че ний сме били заградени отъ Англичаните, че азъ не искахъ да се предамъ и че бѣхъ убитъ“. Този сжнь се изпжлни точка по точка и бедния Шаморенъ умрѣ по начина, който предсказа. Англичаните, очудени отъ необикновенната храбростъ, която показалъ, преди да падне подъ ударите имъ, му отдали погрѣбални почести, като че ли нѣкой отъ тѣхните билъ умрѣлъ.

— Генералъ Жиаръ, който бѣше направенъ дукъ на Лини преди да умрѣ, ималъ подобно предчувствие въ надвечерието на битката при Лини, споредъ както ни разказва автора на „Спомѣни на единъ боецъ при Ватерло“.

„Какво ти е Жиаръ? го попиталъ князь Жеромъ, като го видѣлъ съ замисленъ изгледъ.— Нищо, господарю; странно е, втѣлпила ми се е мисжлта, че сутрѣ ще бжда убитъ.— Хайде де! колко рани имашъ? — Дванайсетъ господарю.— Е, добрѣ, когато човекъ е получилъ дванайсетъ рани въ слѣжене на Франция, той е безсмъртенъ“.

На другия день Жиаръ се борѣлъ като левъ, но неговото предсказание се изпжлнило; надупченъ отъ рани, той падналъ и смъртта му го обезсмърти.

— Презъ войната въ 1870—71 можеха да се забелѣжатъ подобни факти; нѣкои офицери са имали сжщо необясними предчувствия, но които, като са били изказвани предъ свидѣтели достойни за довѣрие и на които правдолюбieto не може да се подложи на ни най-малко сжмнѣние, са били сетнѣ оправдавани отъ сжбитията „Азъ ще бжда убитъ сутрѣ! казвалъ капитанъ Неверле, като обѣдвалъ въ Английското кафене съ нѣколко приатели, между които Д-ръ Саразенъ, въ надвечерието на битката при Шанпини; азъ ще бжда убитъ сутрѣ! Тракамъ си чашата съ вашите.— Ба! каква мисжль!“ му отговорили.

На другия день, въ самото началс на битката, донесли въ подвижната болница на Д-ръ Саразенъ

трупа на бедния Неверле. Единъ курпумъ му промушилъ тѣлото, прерѣзалъ главната артерия (аортата) и счупилъ гръбнака.

Тѣзи факти се намиратъ въ спомѣните, забелѣжките или сѣчиненията на сѣвременници, на които изпълнените предчувствия са направили тогава силно впечатление. Тѣхната точностъ и истинностъ не могатъ да бѣдатъ подложени на сѣмнѣние, защото е имало свидетели и защото лицата които са ги забелѣжили са вѣнъ отъ всѣко сѣмнѣние.

— Ето единъ другъ подобенъ фактъ заетъ отъ „Фигаро“:

Шарлота-Амелиа, дѣщеря на ландграфа Карлъ де Хессъ-Райнфелсъ и жена на прочутия Франсуа Рагоци отъ Трансилванія, като се намирала въ Варшава презъ пѣрвите години на осемнайсетия векъ, сѣнувала веднѣжъ, че единъ чужденецъ дошелъ при нея, въ една малка стая, която никогажъ не била видѣла. Този чужденецъ ѝ донесълъ една чаша и ѝ казалъ да пие; тя отказала, като мотивирала това, че нѣма жажда, но чужденеца настоялъ, като ѝ казалъ, че за последенъ пѣтъ въ живота си тя щепие. Княгинята се сѣбудила тогава, но образа на непознатия, както и изгледа на стаята останали отпечатани незалично въ памѣтта ѝ, и често тя разказвала, било на своите, било на други лица, това предчувствие за смъртта си, което не я напуснало отъ тогази.

Презъ Октомври 1721, тя дошла въ Парижъ и слѣзла въ единъ хотелъ, дѣто, като се почувствувала доста болна, накарала да повикатъ единъ докторъ. Като пристигналъ този последния, Д-ръ Хелвециусъ, тя го изгледала смаяна, следъ туй се огледала наоколо си въ жилището. Контъ Плибенъ, който се намиралъ тамъ, я попиталъ, какво я очудва толкова много? „Господинъ Хелвециусъ, казала тя, е точно човека, когото азъ видѣхъ пѣ-сѣнѣ въ Варшава и който трѣбва да ми даде да пиа за последенъ пѣтъ;

но, притурила тя смѣщецъ се, то не отъ тази болестъ ще трѣбва да умра, види се, защото тази стая не е като оная, въ която се намирахъ нѣ-сжнѣ“.

Нѣколко месеца по-сетнѣ ѝ взели подъ наемъ единъ апартаментъ въ единъ мѣнастиръ, безъ да го прегледа тя предварително. Току що прекрачила прага на своята стая и тя казала на своите: „Азъ нѣма да излѣза жива изъ тая стая, защото тя е точно сжщата, която видѣхъ нѣ-сжнѣ въ Полша“. При всичко туй, макаръ много пжлна, тя се радвала на прекрасно здравие тогава.

На 16-и Февруари 1722, тя накарала да ѝ извадятъ единъ зжбъ, отъ който, при това, не страдала кой-знай какъ силно. Последвало едно незначително забиране и гноясване, следъ туй една малка трѣска; тогазъ ѝ пустнали кржвъ и току-що го извжршили — тя предала Богу духъ на 18-и Февр. 1722, по единъ начинъ толкози непредвиденъ зарадъ нея, колкото и за околните. Тя не оставила тая стая и Дръ Хелвециусъ, който се намиралъ отъ страни ѝ, далъ ѝ, дѣйствиелно, да пие за последенъ пжтъ.

Сомнамбулки — пророчици.

Всички знаятъ, че има сомнамбули, които отгадаватъ болестите, що человекъ има, и лѣковете, що могатъ да изцѣрятъ тези болести; но това, което не всички знаятъ, то е, че има сомнамбули, които отгадаватъ и предсказватъ бжджщето. Единъ благородникъ въ началото на последнiото столѣтие отиди при една сомнамбулка, която минаваше за пророчица, и я попита за своята сждба. Тя му каза че ще умрѣ отъ морето. Между това благородника бѣше бреговецъ и морякъ; той захвана да се смѣе и продължи да пжтува още по-вече по море. Странно нѣщо! Преди предсказането на прочутата пророчица, той се бѣше олучилъ въ нѣкои—други бури по морето, макаръ не твжрдѣ силни; а следъ предсказането мо-

рето се показваше нѣкакъ лѣубезно къмъ него, съ една мирна повърхностъ; често даже се случваше че навѣсеното време се изясваше въ момента, когато той се канѣше да отпътува, като че ли искаше да опровергае тѣжжественно пророчеството на бедната сомнамбулка. Единъ день, когато морето бѣ по-прекрасно отъ други пѣтъ, благородника слѣзе въ Франция и бѣ отведенъ отъ приятели въ единъ замѣкъ, дѣто го приели тѣжжественно. За нещастие приятеля, господаря на замѣка, правѣлъ сѣзаклѣтие съ чужденците противъ правителството на регента, Орлеански Филипъ, и замѣка му билъ свѣрталището на сѣзаклѣтниците. Не се минало недѣля, отъ като благородника се намиралъ въ този замѣкъ, и едно отдѣление войници, пратени отъ регента, нападнало ненадѣйно замѣка и уловило всички, които се намираха вътрѣ. Моряка макаръ невиненъ, се подведе съ всички наедно и като бѣ намѣренъ, макаръ случайно, заедно съ сѣзаклѣтници, биде взетъ за тѣхенъ сѣучастникъ. Вътрѣ въ четиредесетъ осемъ часа, сѣзаклѣтниците бидоха разпитани, пресѣдени и отсѣдени на обезглавяване. Всѣки на свой редъ трѣбваше да преклони глава подъ брадвата; когато дойде реда на моряка да тури главата си върху дрѣвника, подтикнатъ отъ единъ необяснимъ инстинкъ на лѣубопитство, за който самъ не си даваше твѣрдѣ смѣтка, той попита тогози, който дѣржеше дигната брадвата за да раздѣли главата отъ тѣлото, какво му е името? „Азъ се наричамъ Ламеръ“*) каза тозъ. Предсказването на сомнамбулката се изпѣлваше, бедния благородникъ умираше отъ Морето.

Една друга сомнамбулка, която се славѣше сѣщо като пророчица, предсказа на единъ другъ благородникъ, че единъ левъ ще бѣде причината на смѣртта му. Месци и години се изтекѣха отъ времето на туй предсказание, безъ благородника да сръщне лева, нито даже на картина. Най-послѣ, единъ

*) Ламеръ по французски значи: морето.

денъ, като бѣше въ единъ замъкъ, той се намѣри въ едно отдѣление, на което стените бѣха накічени съ прелестни килими. На единъ отъ тиа килими се намираше изработенъ единъ грамаденъ левъ, на който въ широко отворената уста се виждаха страшни зѣби. Благородника погледа нѣколко време звѣра, подиръ което му каза: „Ти трѣбва да си, безъ съмнение, който ще ме разкъсашъ?“ И, като се смѣеше, той направи че си пѣха ржката ужъ въ устата му и я сложи грубо възъ килима. За нещастие, имало задъ килима единъ гвоздей, на който раждясалиа остъръ връхъ се заби въ ржката на благородника, скъса вената и тоя изгуби много кръвъ. Напраздно се грижи да го излѣкува единъ хирургъ, раната се усили, обхвана цѣлия лакетъ и въ кратко време достигна до сърдцето. Благородника не можа да се изцѣри и умрѣ. Сжгласно съ предсказанието на сомнамбулкага, единъ левъ бѣ причината на смъртта му. Прочее, извѣстни сомнамбули иматъ дарба да пророчестватъ, дарба рѣдка и божественна, която сжбитиата са оправдавали; прочее, сжщо, това, което многоучения Факултетъ взима за едно чисто болезнено сжстояние, е, напротивъ, едно безценно преимущество, което позволява да цѣрime болестите и човешките недѣзи, както и да четемъ въ бждѣщето.

(изъ Lumière).

Смъртта на Карно е била предсказана.

(изъ „Lumière“).

Французския в. „La Patrie“ излага какъ е провѣрилъ факта относително предсказанието направено отъ Г-жа Лиуциа Гранжъ за смъртта на Карно, председателя на Френската Република. Това предсказание е било изложено въ нѣколко парижки вѣстници между които „Журналъ де Деба“ „Ла Жустисъ“ „Фигаро“ и др. Г-жа Лиуциа Гранжъ (Lucie Grange) е редакторка на спиритическото списание „La Lumière“

(„Свѣтлина“), отъ което и заемаме, препечатано изъ „La Patrie“, следното:

„Сжбрата ни „Журналъ де Деба“ (пиши „Ла Патри“), който не ни е привиквалъ никога на шегування, извѣстияваше вчера сутрина сериозно, че убийството на Г. Карно е било предсказано и разказано въ всичките подробности преди петъ или шестъ години, отъ една спиритка Г-жа Лиуциа Гранжъ, директорка на списанието „Ла Лиумиеръ“, единъ всекимесеченъ прегледъ, който се занимава съ откритиата на „Новия Спиритуализмъ“.

Г-жа Лиуциа Гранжъ, която нѣкога е служила като секретарка на учителя журналистъ Емилъ де Жиарденъ, живѣе въ Огій, Булевардъ Монтморанси, 97.

Тази сутрина ний бѣхме у нея, въ единъ прекрасно уреденъ салонъ, окиченъ съ религиозни портрети.

Г-жа Лиуциа Гранжъ ни потвърждава лиубезно извѣстието дадено отъ сжбрата ни:

—Печалното сжбитие на 24 Іуни ми внушава довѣрие въ сама—себе си, което твѣрдѣ нѣмамъ, ни каза тя. Има по-вече отъ шестъ години отъ когато азъ бѣхъ предизвѣстена за това сжбитие.

Азъ видѣхъ ясно цѣлата сцена подиръ избора на Г. Карно за предсѣдатель на републиката. Това бѣше една хубава сутрина, като въ нѣкоя блѣдна слънчева лѣча, макаръ, че тогава бѣхме въ зима и бѣше облачно. Азъ си отпочивахъ отъ нѣкои домашни занимания, сжвършено будна и въ пълното си сжздание, и навѣрно мога да ви кажа, че не мислѣхъ за Г. Карно; азъ мислѣхъ за работата, която вѣршѣхъ, и не бѣхъ никакъ приготвена да приказвамъ съ невидимите си приатели.

Видението.—Видението бѣше ненадѣйно. Азъ видѣхъ Г. Карно въ колесница всредъ една вжодушевена тѣлца, като за тѣржество, и ударенъ смъртно. Той предаваше последенъ дѣхъ, цѣлъ бѣлисанъ отъ

брашно. Това брашно, съ загадъчно значение въ тоя случай, предизвика едно питане въ моя духъ. Тогазъ на моя въпросъ биде отговорено, или по-добрѣ, бѣ написано думата „буланже“^{*)}.

Като изчезна тази сцена и като дойдяхъ въ това, което наричатъ тѣй горделиво разумъ, тогазъ, когато ний захващаме да се лутаме изъ лабиринта на човешките доказателства, азъ си казахъ: „Брашното като е нѣщо хлѣбарско, то трѣбва да се опасваме да не означава въ тоя случай, че председателя ще бѣде убитъ отъ нѣкой партизанинъ на Буланже“.

Въ това време буланжизма задаваше страхъ.

Днесъ, когато това видение вече стана зловѣщо дѣло и знайме, че убиеца е билъ хлѣбаръ, очевидно е, че вмѣсто: „убитъ отъ единъ партизанинъ на Буланже“, ний трѣбваше да разберемъ: „убитъ отъ единъ хлѣбаръ“.

Свидетелите.—Още вчера, продължи г-жа Лиуция Гранжъ, нѣкои приятели ми припомниха разни особености по сѣщия предмѣтъ. Единъ отъ тѣхъ намѣри въ своите белѣжки, че на сеанса ни вечерта на 27 Јуни, азъ сжмъ видѣла пакъ сжщото убийство и потвърдила убеждението си, че председателя на Републиката ще падне убитъ отъ единъ ударъ на кама, и думата „буланже“ била пакъ спомената.

Въ течението на годините 1893—94, азъ имахъ случая да се разговарямъ съ мнозина отъ сжбратията ви Г. Г. Жуль Буа отъ в. „Жиль Бла“, Остенъ де Крозъ отъ сжщия вѣстникъ, Викторъ Ревелъ отъ в. „Матенъ“, Гастон Стиглеръ отъ в. „Л'Еко де Пари“ и много други, които могатъ да си спомнятъ, какво имъ казвахъ тогазъ:

—Не трѣбва да вѣрвате, имъ казвахъ азъ, че азъ *виждамъ* всѣкога истината! Напримѣръ, когато Г. Карно бѣ избранъ председателъ на Републиката, азъ *видѣхъ*, че ще умрѣ убитъ, безъ да свърши спо-

^{*)}. Тази дума на френски означава хлѣбаръ.

койно своето президенство. Азъ сжмъ била излгана! Колко сжмъ честита!

Когато сжмъ говорѣла това, тогазъ убиеца Казерио Санто купувалъ своята кама.

*Смъртта на Кондорсе**).— Ний настоѣхме тогава да узпайме други нѣкои сжобщения, които е можла да има Г-жа Ліуциа Гранжъ, следъ произшествието въ Лионъ:

— Първото сжобщение, ни каза тя, се длжи на Кондорсе, който, нѣколко деня следъ полагането на статуята върху прибрѣжието Конти, дойде да ми разкаже смъртта си. Ако искате, азъ ще ви повторы това, което той ми каза:

„Въ Бургъ-ла-Рейнската тѣмница, когато дойдхъ на себе си, азъ се дигнахъ отведнжжъ и погледнахъ рѣцете си: бѣха ми откраднали прѣстена, който сждържаше отрова, която носѣхъ постоянно съ себе си! Така, азъ бѣхъ се отровилъ умишленно; азъ искахъ да умра, но никакво средство нѣмаше на разположението ми, щото да се самоубия напълно. Азъ умрѣхъ отъ една спазма на сърдцето“.

Едно предсказание.— Г-жа Ліуциа Гранжъ, която предсказа смъртта на Г. Карно, трѣбваше назѣрно да може да ни даде сведения върху други сжщо така интересни нѣща.

Ний я запитахме лиубопитно:

— Какъ ще свърши господинъ еди-кой си?

— Азъ не предизвиквамъ никой пжтъ сжобщенията, ни отговори тя, азъ ги очаквамъ.

— Но, поне, кажете ни, напримѣръ, какъ ще умрѣ... Г. Диупіуи?

— Той е вече доста боленъ и не трѣбва да се занимаваме съ него. При това, съ новите закони трѣбва да бждеме благоразумни.

— Вий нѣма какво да се боите и кажете ми какъ и кога Г. Казимиръ—Перие...

*) . Философъ революционеръ, който се отрови въ 1794 год. въ тѣмницата за да избѣгне ешафода.

— Нищо не ща да кажа, отговори сериозно Г-жа Лиуциа Гранжъ.

Следъ туй тя притури:

Обаче, научете, че смъртта на Г. Казимиръ—Перие ще бжде лека, защото не ще има време да страда, ще умрѣ отведнѣжъ...

Нека желяйме това да бжде колкото се може по-кжсно.

Августъ Блоссфилъ.

Притурка. — Другъ единъ французки вѣстникъ „Ла Жустисъ“, като пише за сжщото, притуря, че еднѣжъ като се подновило видението, заедно съ думата „Буланже“ Г-жа Гранжъ прочела, ясно начертани, и главните букви: *К. С.* Тя тогава помислила че това значи *Карно Сади*. Произшествието доде да потвърди ужасната точностъ на предсказанието: буквите *К. С.* означавали *Казерио Санто*, името на убиеца, който билъ хлѣбаръ.

Една психическа проблема.

Трагедия на картите.

Преди много години Е. М., единъ мой близкъ приятель, щѣше да се жене за Е. У., една млада Ирландка; той се бѣше решилъ да се пресели въ Австралия, понеже имаше добъръ капиталъ, придруженъ отъ едно момче, което му бѣше много привързано. Бащата на Е. У., генералъ У., имаше едно мѣсто, въ Девоншаиръ, и тя бѣ помолена да отиде и вземе сбогомъ отъ нѣкои роднини, които живѣли близо до Т., други крайбрѣженъ градъ на страната на Девонъ. Тѣзи роднини бѣха двѣ сестри, млади умжжени—госпожа С. и госпожа Л. Тя направи своето посещение и се върна въ кжщи на опредѣленото време. Азъ я видѣхъ на другия день и тогава тя ми каза следущето: последната вечеръ, която тя прекарала, случило се, че нейните приятелки говорѣли за предсказването на щастieto, и г-жа С. казала, че нейната слугиня притежавала една голѣма

способностъ да предсказва бъдещето посредствомъ картите, като прибавила, че понеже била Шотландка, тя има, може би, способността да предвижда. Е. У. сама предложила да дойде слугинята и да ги позабавлява малко, понеже тази вечеръ била за тѣхъ последня вечеръ, може би, на последната имъ срѣща. И така повикали слугинята, която се и явява. Е. У., като я вижда, казва „особенна жена“. Като я поканили да предскаже нѣщо за бъдещето на Е. У., тя почнала да размесва картите и тутакси казала: „Вий ще бъдете въ нѣщо изненадани утрѣ; преди да си тръгнете оттука, Вий ще срѣщните ненадѣйно единъ приателъ, за когото мислите че е далекъ оттука“. Тѣзи думи обаче не произвели никакво впечатление на слушателките, за това малко внимание се обърнало на тѣхъ.

Тя отново наредила картите, захванала да ги преглежда и нарежда, най-сетнѣ хвърлила ги полегка на страна, скочила и, като турила ржката си на главата, помолила присѣтствуиущите да я извинятъ, защото главата я болѣла презъ цѣлия день, не се чувствувала добрѣ, следователно не щѣла да може повече да ги занимава; тя била твърдѣ нажалена, и излѣзла изъ стаята, безъ да чака позволениято, което поискала. Е. У. останала твърдѣ зачудена, но жената дѣйствително била болна и ней станало много жално. На скоро всички отишли да спятъ. „Ами какво ли ще бѣде туй изненадване, казахъ си азъ. Да, това бѣше добрѣ загатнато! Вчера, когато бѣхъ въ Е. и очаквахъ колата, която щѣше да ме вози, помислихъ си, че ще бѣде добрѣ, ако за последенъ пѣтъ видя катедралната църква, и щомъ се възвихъ къмъ единъ отъ жглите ѝ азъ дойдохъ лице съ лице съ П. Х. (единъ старъ приателъ), за когото ний всички мислѣхме че е въ Америка и за когото никоги не сме имали предъ видъ, че ще се върне въ Англия. Той изменилъ планове си, завърналъ се въ отечеството си и пристигналъ въ Е., тѣжко когато щѣхъ да заминавамъ за С.“

Това е всичко, което Е. У. ми разказа за предсказването на бжджщето. Азъ бѣхъ единъ отъ нейните свадбари и на свадбата ѝ азъ имахъ случая да се поразговоря малко съ госпожа Л., която бѣше тамъ, и ѝ разправихъ за „щастливата случка“ и за изненадваването.

Тя ми се видѣ нѣкакъ нажалена, и ми каза, че тя не иска да помислюва за това предсказване, но, кой знае какъ, то все ѝ стоѣло предъ очите. „Следъ като Е. отиде да спи, ми каза тя, азъ смжихъ слугинята за нейното неприлично отнасяне нея вечеръ, защото ний не ѝ повѣрвахме въ ненадѣйното разболяване. Тогава тя ни помоли да я простимъ, защото така трѣбвало да направи: картите предсказвали за госпожицата такива ужасни нѣща, щото не можала да продължава по-нататкъ. Тя знаеше, че наскоро бедната госпожица щѣла да се жене и щастieto ѝ показваше черно, черно и пакъ черно — нищо друго освенъ смъртъ и ужасъ; за туй тя нѣмала такова сѣрдце да продължава. За това именнс тя хвърга книгите и си отива“. Мога да кажа, че всичко това лошо впечатление, което ми се направи отъ този разказъ, отдавна изчезна отъ ума ми. Дълго време се мина, откакъ бѣхъ го забравилъ, докато, най-сетнѣ случките, които станаха по такъвъ единъ мистериозенъ начинъ, не ми го припомниха. Нещастната Е.—младоженицата—умрѣ по пътя за Австралия, отчасти отъ трѣска, отчасти отъ изтощението което ѝ причинила морската болестъ. Въ сѣщата година една дружина отъ експлоратори въ Австралийските гори, е била привлѣчена къмъ едно мѣсто отъ хвърченето на много хищни птици и тамъ намира тѣлата на младия М. и слугата му, убити съ много рани, и оставени голи. Нѣма никакво сжмнѣние, че са били нападнати и надвити отъ нѣкои туземци.

Това бѣше предсказването на картите!

Единъ съветъ къмъ заинтересованите въ спиритизма, при воденето на сеансите.

(„Light“).

Ако желаете да се увърите, дали спиритизма е нѣщо същинско или просто фокусъ, лъжа, изучавайте го чрезъ вашите лични опити.

Ако можете да се запознайте съ нѣкой опитенъ спиритистъ, въ когото имате вѣра, искайте му съветите. И ако той се занимава съ частни сеанси, помолете го да ви позволи да присѣдствувате и да видите, какъ той го води и какво очаква.

Мъчно е дѣйствително да имате достъпъ до частните забавления и въ всѣкой случай вий трѣбва всѣкоги да се надѣвате на сеансите, които ще правите съ семейството си, или между приятели, като не присѣдствуватъ никакъ страни. По вечето отъ спиритистите по този начинъ са се убедили. Образувайте си една компанийка за тази целъ отъ 4—8 души, половината или двамата, да са отрицателни, съ кроткъ темпераментъ и предпочитително отъ женския полъ, а останалите да са по-вечето положителни.

Сѣднете положителни и отрицателни единъ следъ другъ и, тихо, при малката свѣтлина, съ спокойно и неразтревожено състояние, около нѣкоя непокрита маса, отъ обикновена голѣмина, Турете дланите на рѣцете си отгорѣ на масата. Рѣката на всѣкого не трѣбва да се допира до тази на своя сѣседъ, макаръ това да се приема. Никоги недѣйте сѣсредоточава вниманието си върху явлението. Занимавайте се съ веселъ, но не и лекъ разговоръ. Отбѣгвайте всѣкакво прение или разискване. Скептицизма нищо не може да повлияе, но едно злѣ настроено лице съ воля може да спрѣ всѣкакво по-нататъшно дѣйствие. Ако разговора утихне, може да си помогнете съ музиката, ако разбира се, всички искатъ, и ако тя не произвежда нѣкакво раздражение на ухото. Тукъ

необходимото условие е търпението, защото опита може да се повтаря десетъ, а, може би, и двадесетъ пѣти. Ако и следъ това опита не излезе сполучливъ, образувайте си новъ кръгъ. Разузнайте причините, по които този опитъ не е сполучилъ, и отхвърлете неблагоприятните елементи и приемоте други. Най-много единъ часъ трябва да се измине, за да разберете че не ще може да се произведе сеанса.

Първия знакъ, че сеанса ще бѣде сполучливъ, е единъ студенъ вѣтрецъ, който ще подуха на рѣцете, и лактите на лицата отъ женския полъ ще захватъ да потреперватъ; всичко това ще се чувства отъ началото тѣй слабо, щото не ще се забелѣжи, но отъ послѣ ще се значително усили.

Ако масата се раздвижи, оставете рѣцете си само да се допиратъ до повърхвината ѝ, да не би да помагате въ движението ѝ. Подиръ малко време ще забелѣжите, че движението ще продължава даже ако си дигнете рѣцете съвършено. Но за това никоги не се опитвайте, докато не се увѣрите, че сигурно ще стане, и не дѣйте бѣрза да искате отговори.

Като се увѣрите вече, че времето е дошло, нека единъ отъ компаниата захване да работи като запитвачъ. Нека обясни на невидимия умъ, че искате да ви даде знаци за разговора, който ще водите; желателно е, щото трите удари да означаватъ „да“, единия — „не“, а двата — съмнѣние или неизвѣстностъ. Съ азбуката разговора става утомителенъ и много бавно.

Щомъ си остановите веднѣжъ единъ правиленъ разговоръ, попитайте, да ли добръ се е водѣлъ сеанса или не, и ако не, тогива попитайте какъ трѣбва да го заведете. Следъ това попитайте, кой е духа и кой е медиума отъ компаниата и тѣмъ подобни въпроси. Ако се случатъ нѣкои побърквания, отдайте ги на мѣнотията, която сте имали при правилното водене на движението. Търпението ще премахне и това, ако духа желае да се разговаря съ васъ, Ако

вий задоволите себе си отъ пжрво, че ви се е отда-
ла възможността да говорите съ духа, въ отсѣт-
ствието на всѣко друго лице, вие ще спечелите мно-
го нѣщо.

Знаците могатъ да се почнатъ съ удари. Ако е
така, захванете сжщите знаци и помолете, щото уда-
рите да бждатъ ясни и произведени отъ масата или
нѣкждѣ другадѣ изъ стаята, дѣто да не може да се
предположи, че тѣ се произвеждатъ по изкуственъ
начинъ; при това избѣгвайте всѣко разгнѣвяване. Не-
ка духа употрѣбява каквито ще средства; ако опита
да ви сжбощи нѣщо, което заслужа вниманието ви,
той тогива нѣма да ви остави на мира, до дѣто го
не изпълни.

Ако поискате да турите въ трансъ медиума или
пжкъ да имате шумни явления, отложете опита, до-
като намѣрите нѣкое лице, което е опитно по тѣзи
работи. Този опитъ е много мжченъ и често пжти
не се вдава на неопитни. Увеличаването на свѣтлина-
та ще спре гиуриултиата.

Най-сетнѣ претеглете следствиата, които сте при-
добили чрезъ свѣтлината на разума. Имайте всѣкоги
главата си на високо и бждете съ здраво разсжжде-
ние. Не вѣрвайте всѣко нѣщо, което ви се каже, за-
щото макаръ великиа невидимъ свѣтъ да има много
умни възвишени работи, при все това той има и мно-
го човечески глупости, суета и грѣшки. Недѣйте
дава голѣмо значение на велики имена, никоги не на-
пускайте своя разсжджкъ. Никога недѣйте почва да
се занимавате съ спиритизма, просто и чисто за да
прекарате времето си! Приемайте това, което е добро,
чисто и истинско. За труда ви ще ви се заплати съ
това, че вий ще си придобийте едно добръ основано
убеждение, че има животъ следъ смжртта, и че за
да бждемъ приготвени за него трѣбва да прекарваме
на тази земя единъ чистъ и непороченъ животъ.

Хипнотизма у насъ.

Единъ отъ нашите абонати ни съобщава, че сполучилъ да магнетизира и приспи една своя приятелка, като я накаралъ да го гледа въ очите и като ѝ правѣлъ пази отъ веждите до колѣните. Следъ това ѝ задавалъ разни въпроси, заповѣдалъ ѝ да си движи рѣцете въ разни направления и въобще я подчинилъ подъ своето влияние. Напоследжкъ ѝ заповѣдалъ да премине отъ магнетическия сънъ въ нормалния и да се събуди спокойно, което се изпълнило сполучливо.

Ний се ползуваме отъ случая да предупредимъ тѣзи отъ нашите абонати, които се увличатъ въ интересната практика на хипнотизирането, че то е свързано съ опасности, които могатъ да бѣдатъ гибелни за хипнотизирания (сіужета). Магнетизатора трѣбва да бѣде опитенъ и да знае какъ може да предварди едно злощастие. Не трѣбва слѣпо да си играйме съ една сила, която може да бѣде и благотворна и излостворна. Напоследжкъ „Магнетическия Вѣстникъ“, който се издава въ Парижъ, ни съобщава за смъртта на една хипнотизирана. Магнетизатора искалъ чрезъ нея да упознае какво е болестното състояние на брата си, който храчелъ крѣвъ и билъ въ други единъ градъ; хипнотизираната се намира мисленно при болния и, като го вижда безнадеждно боленъ, пада въ несвѣсть; магнетизатора ѝ инжектира въ крѣвта етеръ за да я свѣсти, но вмѣсто да се съживи тя умира. Причината на смъртта е неопитността на магнетизатора. Хипнотизираните биватъ съ голѣма чувствителностъ и се вълнуватъ много когато ги караме да гледатъ потресающа картина. Тази хипнотизирана паднала въ несвѣсть именно отъ голѣмата си чувствителностъ; магнетизатора за да я свѣсти трѣбваше да постѣпи по магнетически, като ѝ направи едно — двѣ духания и разтривания на сърдцето и чрезъ успокоителегъ гласъ да ѝ внуши успокояване и да я възвърне въ сомнамбулическия сънъ*).

* Въ идущата книжка ний ще помѣстиме превода на тая случка.

Нашиа дописникъ ни съобщава, че продължилъ сеанса около 50 минути. Това е много. Магнетизатора не трѣбва по никой начинъ да уморява магнетизираното лице. Щомъ усети че лицето е уморено, той трѣбва да го разбуди, или като го накара да заспи въ нормаленъ сънъ, или като му духне два—три пжти по лицето. При това, игра съ опасни внушения, съ лоши картини не трѣбва да си позволява никой неопитенъ. Най-добрите опити, които могатъ да се правятъ съ магнетически-приспанъ човекъ, е да се развива неговата ясновидностъ: можемъ да го питаме дали не вижда на около си невидими за насъ същества, кои са тѣ, какво правятъ и пр. Сетнѣ можемъ да го питаме за нѣкои болести, отъ които страдатъ околните и какво намира за добрѣ да се употреби противъ тѣхъ; но пакъ повтаряме: осторожностъ и опитностъ! Нека по-вече изучаваме, че по-малко да си играйме съ подобни деликатни опити.

При туй не трѣбва да забравяме че ний можеме да магнетисваме по-слаби хора отъ насъ, безъ да ги докарваме до магнетически сънъ; това се прави не съ цель да се получатъ нѣкои интересни опити по хипнотизма, но съ здравословно намѣрение: да се влѣятъ съ единъ по-слабъ организмъ магнетическите благотворни флуиди на единъ здравъ и силенъ организмъ. Ето това магнетисване трѣбва да се разпространи и развие у насъ, защото то не е свързано съ сложности, които да предизвикатъ опасни сътресения въ магнетисания, и лесно се изучава.

РАЗНИ.

Въ Психологическото Общество въ Лондонъ са били направени опити отъ телепатия. Г. Блякбърнъ мисли силно за една рисунка и тази рисунка бива извършена отъ едно друго лице. Нѣкой си Г. Смитъ, като билъ поставенъ въ съприкосновение съ Г. Блякбърнъ, извършва рисунката безъ да я е видѣлъ.

Биулетина на обществото съдържа обнародвани около стотина такива рисунки. Въ нѣкои отъ тѣхъ се забелѣзва—но твърдѣ рѣдко—уклонения въ извършването, като обаче основната идея остава същата.

Интересно свидане.—Двама студенти били много приятели. Следъ като свършили, случая ги раздѣлилъ, безъ обаче тѣ да престанатъ да се обичатъ. Тѣ и двамата били лѣкари. Една вечеръ следъ нѣколко години, единия отъ тѣхъ билъ внезапно овладанъ отъ една мисль, противъ която напраздно се борѣлъ. Единъ „вжтрѣшенъ гласъ“ му казвалъ, че приятеля му се намира въ единъ близкъ градъ, че е боленъ опасно и че си взема отъ него сбогрома. Той билъ толкова смаянъ отъ тази мисль, че на сутрината, като се нарекълъ тайно глупакъ, отишелъ въ близкия градъ, разпиталъ и намѣрилъ стария си приятелъ въ единъ хотелъ, дѣто тоя следъ едно пжтуване билъ длъженъ да се спре боленъ и въ агония.

—Ахъ, казалъ му умирающия, като го видѣлъ, ти чу прочее призива ми, който ти правѣхъ мислено! Снощи азъ разбрахъ, че съмъ изгубенъ, и взехъ да мисля силно за тебе, и макаръ да не те извѣстихъ кждѣ се намирамъ, бѣхъ увѣренъ че ще дойдешъ!“

Едно появление.—Появлениата въ момента на смъртта не са нѣщо ново. Тѣ се обясняватъ чрезъ проявлението на астралното (флуидното) тѣло, когато се освобождава отъ физическото тѣло. Ето за потвърждение на тия явления единъ прѣсенъ забелѣжителенъ случай:

Въ деня на странното сблѣскване между парходите „Виктория“ и „Кампердоунъ“, въ което сирѣ Жоржъ Тройонъ потъна съ парахода си, леди Тройонъ приемала у тѣхъ си гости. Какво било очудването на една отъ поканените, която като се качвала изъ стѣлбата, се намѣрила лице съ лице съ господаря на вѣщата (г. Тройонъ), подиръ което го видѣла да се промѣква въ залата на биуфетя! Тази госпожа, една отъ най познатите въ обществото, побързала да разкаже неочаквата си срѣща на една приятелка,

която минавала край нея, и притурила: „Трѣбва да ида да поблагодаря леди Тройонъ за добрия сирп-ризъ, който ни е приготвила съ венадѣйното присти-гане на мжжа си; ще ида да намѣря и него, искамъ да поговоря съ него.—Не правете това, отговорила приателката; азъ видѣхъ сжщо сиръ Жоржъ, и казахъ за това на жена му, но тя се смути печално отъ моите думи и ми каза, че сиръ Жоржъ не се намира тука, а на парахода си.

БИБЛИОГРАФИЯ

Въ редакцията ни се получиха следующите нови кнѣги, списания и вѣстници:

Лѣкуванието на охтиката въ санаториитъ отъ Д-ръ А. Пюскюллиевъ, София 1894, цѣна 1 левъ.

Речникъ за лѣкарскитъ названия отъ Д-ръ М. Руссевъ, София 1894, цѣна 5 лева.

Наука и Здравие, полумесечно списание, подъ редакцията на Д-ръ Г. Ивановъ, Ломъ 1894, абонаментъ 5 лева. Год. I, бр 1,2,3.

Лоза, месечно списание, издава Младата Македонска Дружина, год. I кн V, Май 1894, София.

Церковенъ Вѣстникъ, религиозно—правственно списание, излиза два пжти въ месеца. Год. I бр. 1, 2; Харманлий, 1894, Абонаментъ 8 лева.

Сиромашки Защитникъ, сетнѣ обжрнатъ на **Работнически Другаръ**, седмиченъ социалъ-демократически вѣстникъ, год. I, Сливенъ, 1894 год. Абонаментъ 5 лева.

Социалистъ, социалъ-демократически вѣстникъ, София, 1894 г. Абон. 10 лева. Той замѣства вѣстниците „Работникъ“ и „Другаръ“.

Селски Гласъ, политически вѣстникъ за селени, излиза три пжти въ месеца, на 5, 15, 25 число. Год. I бр. 1, 2; с. Мжглижъ, Казанлъшка Околия, 1894. Абонаментъ 3 лева.

Кореспонденция.

Приети лева отъ: **Борисовградъ** г. Д. К. Ивановъ, 6.—**Ихтиманъ** г. Д. Русиновъ, 5; г. Георги Димовъ, 5; **Ив. Тачевъ**, 5.—**Казанлъжъ** г. Д. Ивановъ, 4.—**Киустендилъ** г. Г. А. Корчовъ (ст. уш. оф), 0 80.—**Горне-Орѣховско** с. Добри-Дрълъ, г. Цани Вжлчевъ, 5.—**Пещера** г. Д. П. Стояновъ, 2.—**Руссе** г. П. Плакидовъ, 10.—**Свищовъ** г. Василъ Кжрскиевъ, 5.—**Татаръ-Пазарджикъ** г. П. П. Василевъ, 5.—**Тржнъ** г. Стоянъ Петровъ, 5.—**Чирпанъ** г. Т. Крачоловъ, 1.—**Шуменъ** г. Кап. К. Димитриевъ, 10.

Редакцията.